

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica števil. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Odmevi dunajskega sporazuma

Teden dni poteče danes, odkar je bil objavljen dunajski sporazum med Avstrijo in Nemčijo. Senzacionalnost tega dogodka je pojenjala, njegova važnost pa je ostala. Ravno tako je ostala skrivnostnost ozadja in motivov, ki so dovedli do združitve dveh tako zelo si v vsakem pogledu nasprotnih činiteljev. Tudi danes, po celem tednu, ni nič bolj jasno, kakor je bilo prvi dan, kaj so resnični vzroki in pravi cilji tega prevrata v vropski politiki.

Evropsko časopisje se je o avstrijsko nemškem sporazumu razpisalo na dolgo in široko. Številni zunanji ministri so porabili razne prilike za službene in neslužbene izjave o tem dogodku. Vendar še vedno ni mogoče dobiti o njem jasne slike in zlasti tudi ni mogoče pregledati posledic, ki jih lahko ima. Potrjena pa je domneva, ki se je javila takoj v začetku in ki smo ji dali izraza na tem mestu tudi mi, namreč ta, da je pri sklepanju in pri sklepu sporazuma igrala odlično vlogo Italija. Zato ne more biti nobenega dvoma več, da gre pri sporazumu za mnogo več, kakor samo za odstranitev neprijateljskih odnosov med Avstrijo in Nemčijo. Evropska politična javnost je splošno že prepričana, da se pripravljajo v Srednji Evropi italijansko nemški blok, ki naj bi se mu pridružile poleg Avstrije še nekatere druge države.

Treba je pritrditi onim, ki opozarjajo, da dunajski sporazum ne pomenja definitivne rešitve avstrijskega problema, marveč samo njegovo odgoditev, in da zato ne gre računati, da bi poti Italije in Nemčije trajno vodili paralelno. A na drugi strani je dejstvo, da je glavna ovira za sodelovanje med obema avtoritarnima velesilama odstranjena vsaj za nekaj let in da mora evropska mednarodna politika za to dobo računati za enotnim nastopom Rima in Berlina. Pri čakovati je celo treba, da bo to sodelovanje, ravno zaradi avtoritativnega režima v obeh državah, mnogo bolj čvrsto in udarno, kakor pa sodelovanje drugega tabora, ki mora imeti mnogo več notranjopolitičnih in zunanje-političnih ozir-rov. Vpliv novega bloka v mednarodni politiki bo zato brez dvoma zelo močan.

Da je to spoznanje vzbudilo po Evropi mnogo vznemirjenja, ki ga skušajo ponekod sicer prikriti, ki ga pa drugod odkrito priznavajo, je vzrok isti, kakršn zavira in onemogoča konsolidacijo Evrope. Tudi tukaj gre za vprašanje zaupanja. Nemški državniki in diplomati ob vsaki priliki, in sedaj zopet ob sklenitvi sporazuma z Avstrijo, slovesno poudarjajo miroljubnost tretjega rajha in odklanjajo vsake agresivne naklepe. Iz razlogov, ki so dovolj znani, pa ne morejo vzbuditi vere in zaupanja v svoje besede. Zato je Evropa pahnjena v novo, mrzlico oboroževalnega tekmovanja in v trajen nemir, ki najbolj ovira gospodarsko in socialno ozdravljenje. Ako bi to medsebojno nezaupanje izginilo, ako bi se dalo odpraviti, bi nad našim kontinentom takoj zasijalo lepše sonce, ne le v političnem marveč tudi v gospodarskem in socialnem pogledu.

Vprašanje zaupanja je odločila važnost tudi za presojo o pomenu in posledicah dunajskega pakta. Labilni notranji in zunanji položaj Avstrije s svojim priveskom habsburške restavracije je bil vsa zadnja leta, zlasti odkar so fašistična načela zavladala v obeh nemških državah, trajen vir nevarnosti in vznemirjenja. Ta vir je sedaj začasno odstranjen. Anšlus in restavracija za nekaj let ne bosta vznemirjali mednarodne politike. Zato bi Evropa doseženi sporazum pozdravila z iskreno radostjo, ako se ne bi na obzorju istočasno pojavljali temni oblaki, ki vzbujajo nove boje. Ako bi obstajala vera, da bo močna sila, ki jo predstavlja blok fašističnih držav, usmerjena v pravcu mirne konsolidacije in ozdravljenja Evrope, potem bi bil dunajski sporazum lep in razveseliliv dogodek v zgodovini.

Tega zaupanja zaenkrat še ni. Zato so tudi odmevi, ki jih je vzbudil doseženi sporazum med Avstrijo in Nemčijo, tako različni in tako neharmonični. O-gromno zaslugu za Evropo in vse človeštvo bi si pridobili državniki, ki bi se jim posrečilo medsebojno nezaupanje odstraniti. Na žalost je malo nade, da bi to dočkali v glednem času. Zato tudi nam ne preostaja drugega, kakor da se čimbolj postavimo na lastne noge in se zanašamo na lastno obrambno silo. Njej lahko zaupamo v polni meri.

Arabci omagujejo

Jeruzalem, 17. julija AA. Havas poroča: Trenutni položaj v Palestini se lahko na splošno označi takole: Še zmeraj pride do spopadov, posebno ponoči. Toda židje so se navadili na ta položaj. Splošna stavka Arabcev traja še dalje, vendar pa arabski trgovci zahtevajo, da naj se stavka ukine. Arabski voditelji zatrjujejo da bodo angleški vladi izsilili prepoved objavljanja Židov, toda angleške oblasti so že objavile kontingent za priseljevanje Židov v tretjem tromesečju.

PREISKAVA O LONDONSKEM ATENTATU

Preiskava še ni mogla ugotoviti, ali je šlo za zločinski poskus ali pa za dejanje norca
Listi pišejo tudi o verjetnosti zarote

London, 17. julija r. Včerajšnji incident pri povratku kralja Edvarda z vojaške parade je še vedno predmet zanimanja vse angleške javnosti. Listi objavljajo cele strani poročil in izpovedi očitavcev. Vesti o samem dogodku so si zelo nasprotujoče in še vedno si ni mogoče ustvariti jasne slike kaj je prav za prav hotel dozdnevni atentator.

Kdo je atentator

Veliko pozornost pa je vzbudila vest o ugotovitvah policije, da se atentator ne piše George Andrew Mac Mahon, kakor je včeraj izpovedal, in da tudi ni Anglež. Poizvedbe, ki jih vodi Scotland Yard, to je vrhovno vodstvo angleške policije, so namreč ugotovile, da je atentator identičen z nekim inženjerjem, ki je pred leti zatrjeval, da je nezakonski sin nekega člana kraljevskega doma. Aretiranec je že ponovno zahteval od umrlega kralja Jurija, da mu prizna letno apanažo po 600 funtov (150.000 Din). Neprestano je pošiljal pisma vladi in na dvor ter je tudi grozil, zaradi česar je bil obtožen zaradi izsiljevanja in obojen na zaporno kazen. Njegove trditve da je potomec kraljevske rodbine, so se izkazale za docela neresnične in izmišljene.

Po ugotovitvah angleške policije gre v resnici za že večkrat kaznovanega londonskega gangsterja in vlomilca, ki je znan pod imenom Gerry Bennigan, ki pa ga je Scotland Yard imel v evidenci tudi pod imenom George Mac Mahon. Pred dvema letoma je izvalil veliko afero. Ko je tožil dva detektiva zaradi obrekovanja. Njegova tožba pa je bila takrat zavrnjena in od tedaj neprestano nadleguje razne oblasti vse do ministrov ter zahteva pravico.

Revolver ni bil pripravljen za strel

Kakor včeraj, je atentator tudi danes pri zaslišanju zatrjeval, da ni imel namena streljati na kralja. V tej zvezi je važna ugotovitev, da revolver, ki ga je imel, res ni bil pripravljen za strel. Revolver je na pet nabojev. Štirje naboji so bili v cevkah, peta nabojna duplina, ki je bila uravnana na strelno cev, pa je bila prazna. Atentator bi bil moral torej dvakrat sprožiti, preden bi mogel ustreliti. Pregled revolverja je pokazal, da je zelo dolgo ni bil rabljen. Sumljivo pa je, da je bila slika kralja, ki so jo našli pri atentatorju, vložena v kuverto s črnim robom.

Ni Anglež, ampak Irec

Aretirani Mahon-Bennigan napravlja vtis bisternega človeka. Star je 40 let, izgleda pa mnogo starejši, ker je zelo suh in slabo oblečen. Po narodnosti je Irec, nazadnje je stanoval v Paddingtonu, rojen pa je v Glasgowu.

Policijska preiskava skuša sedaj predvsem pojasniti, ali je ravnil Mahon-Bennigan na lastno pest, ali pa gre morda za kako večjo zaroto proti kralju. Mahon-Bennigan se dela za neke vrste socialnega reformatorja in je zadnja leta pisal razne tako konfuzne stvari, da je cenzura izdala njegovega najnovejšega dela za zablano. Vsi znaki kažejo, da ni normalen.

Še en pomagač aretiran

Pozornost pa je vzbudilo pisanje nekaterih današnjih londonskih listov, ki zatrjujejo, da je preiskava krenila na pot, ki bo razkrila senzacionalne stvari. »Daily Herald« v ponedeljek, da je policija odkrila senze-

cionalne podrobnosti in da bodo že v par dneh prišle na dan stvari, ki bodo zbudile splošno pozornost. Nekateri listi med drugim tudi poročajo, da je policija poleg Mahon-Bennigana aretirala še nekega drugega moža, ki se je takoj potem, ko so Mahon-Bennigana aretirali, prerinil skozi množico in skušal Mahona iztrgati policiji ter ga rešiti. Izvedelo se je tudi, da je v bližini čakal neki osebni avtomobil, ki pa je nato naglo odbrzel v neznano smer. Iz tega bi se dalo sklepati, da je šlo za komplot in da je imel Mahon-Bennigan še več pomagačev.

Čestitke kralju z vsega sveta

Kralju je k sreči rešitvi prva čestitka kraljica-mati Mary, ki je osebno prišla v bukinghamsko palačo. V teku današnjega dne je prejel kralj Edvard brzojavne čestitke z vsega sveta. Organizirati so morali poseben urad, ki bo razposlal odgovore in zahvale za poslano čestitke. Sinoči so v vseh kinematografih, gledališčih in drugih zabaviščih priredili posebne svečanosti, ki so se pretvorile v splošne manifestacije za kralja Edvarda. Tudi danes se je ves dan zbirala pred kraljevim dvorcem velika množica ter čakala, da bi se kralj prikazal na balkonu.

Kralj Edvard odpotuje na oddih v Francijo

London, 17. julija. g. Kljub raznim svarilom zaradi včerajšnjega atentata je angleški kralj Edvard sklenil, da bo vendarle izvedel svoje že dolgo nameravane potovanje v Francijo ter da bo odšel na oddih na francosko riviero, kamor bo odpotoval 26. julija.

Še nekaj verzij o atentatorju

London, 17. julija. g. Ozadje atentata na angleškega kralja je še vedno zavito v tajnost. Splošno sodijo, da je atentator hotel poslati znan, Sedaj trdi, da je bil glavni urednik mesečnika »Gazette Humanee«, ki pa je izhajal samo kratke čas. V tej reviji se je hotel udeleževati kot socialni reformator.

Odmevi v Parizu

Pariz, 17. julija. AA. (Havas). Vsi današnji pariški jutranjiki poudarjajo, da je vest o poskusu atentata na kralja Edvarda VIII. napravila po vsej Franciji globok vtis. Tudi to pot se je vidno pokazalo, kolikšne simpatije uživa angleški vladar v Franciji. Listi poudarjajo s toplimi besedami veselje Francije, da se zločinski poskus ni posrečil.

»Journal« piše: Prvo čustvo, ki ga je ta vest zbudila v Franciji, je bil upravičeno obsodbo zločinca, je bil spontan izraz globoke simpatije do vladarja, ki je za Francijo še vedno tisti občudovanja vredni mladi princ, kakršnega Francija že od nekdaj pozna.

»ECHO de Paris« piše: Čustva, ki jih goji Francija do mladega vladarja, se ne opirajo samo na spomine na nedavno preteklo skupne slave in skupnega trpljenja. To čustvo pojasnjuje tudi divni primer resničnega dostojanstva in preprostosti, ki ga daje s svojim ravnanjem in delom kralj Edvard VIII. povsod, kjer nastopi. S tem svojim obnašanjem in s tem načinom izvrševanja svojih kraljevskih dolžnosti si je pridobil vsa srca.

»Jour« pravi, da se Francija veseli, da se je zločinski poizkus ponesrečil.

Dardanelska pogodba pred podpisom

Po doseženem sporazumu so včeraj sestavili končno besedilo konvencije, ki bo v ponedeljek ali torek podpisana

Montreux, 17. julija. r. Kakor je bilo že včeraj javljeno, je bil na dardanelski konferenci včeraj dopoldne dosežen načlen sporazum v vseh glavnih spornih vprašanjih. Sinoči je konferenca nadaljevala svoje delo pozno v noč in je bil ob 22. do- sežen sporazum v vseh zadevah, ki se nanašajo na novi režim v dardanelskih ožinah. Danes se je sestel redakcijski odbor, da v smislu doseženega sporazuma sestavi dokončno besedilo nove dardanelske konvencije. Jutri popoldne ob 15. bo plenarna seja, na kateri bo to besedilo definitivno odobreno, v ponedeljek popoldne pa se sestane dardanelska konferenca na svojo zaključno sejo, na kateri bo konvencija podpisana. Če rumunski zunanji minister Titulescu, ki se mudi v Bukaresti, do takrat še ne bo prispel nazaj v Montreux, bo podpis konvencije odložen do torka popoldne. S tem bo dardanelska konferenca, ki predstavlja prvi primer mirne in sporazumne revizije mirovne pogodbe, končala svoje delo.

Cim bo konvencija podpisana, bo Turčija prevzela popolno upravo dardanelskih morskih ožin. Istega dne bodo vikorakale v do- sedaj demilitarizirani pas ob dardanelskih ožinah turške čete v znak, da je zopet obnovljena suverenost Turčije na tem ozemlju. Istega dne preneha poslovanje mednarodna komisija, ki je dosedaj v smislu do- ločb lozanske mirovne pogodbe upravljala dardanelske ožine.

Razočaranje v Berlinu

Berlin, 17. julija r. Nemški tisk z veliko nervoznostjo piše o sporazumu v Montreuxu, pri čemer naglašajo, da so pri tem prizadeti direktni interesi Nemčije. Posebno zamerja Angliji, da je bila preveč popustljiva. Iniciativo pripisujejo Edenemu osebno, pri čemer opozarjajo, da je s sporazumom nezadovoljna tudi angleška admiraliteta. V nemških vladnih krogih izražajo mnenje, da je dardanelski sporazum v nasprotju z angleško-nemški pomorsko pogodbo in ni izključeno, da bo nemška vlada s posebno noto zahtevala v Londonu pojasnila. Za Berlin pa je pri tem skrajno neprijetno, da mora zavzeti stališče proti turškemu trgu in se ne bi rada zamerila Turčiji. Zato zelo obžalujejo, da se je Turčija postavila na stran Anglije in Rusije, češ da je dardanelski sporazum v zvezi z obkroževanjem Nemčije in da bo Turčija proti svoji volji zapletena v konflikte. Razburjenje v Berlinu pojasnjuje brez prikrivanja »Der Angriff«, ki piše, da se mora sedaj Nemčija dobro zavedati, da se bodo lahko pojavile ruske črnomorske vojne ladje ne samo v Sredozemskem, marveč tudi v Vzhodnem, Severnem in Baltičkem morju. Ker je z dardanelskim sporazumom skrajno nezadovoljna tudi Italija, se nadeja v Berlinu, da bo to Italijo še bolj zbližalo z Nemčijo.

Italijanski komentari

Rim, 17. junija. o. Italijanski listi uspešni zaključek konference v Montreuxu vsestransko komentirajo in naglašajo, da predstavlja ta zaključek sporazum med Anglijo in Rusijo. Njegov namen je spre-

meniti sedanji položaj v sredozemskem bazenu. Anglija računa očividno na rusko pomoč v borbi proti Italiji za prestiž na Sredozemskem morju.

»Gazeta dell Popolo« pravi, da dardanelska konvencija nikoli ne bo postala važen element za ureditev sredozemskih problemov, ker Italija nanjo ni pristala. Italija je največja sredozemska sila in brez nje ni mogoče urediti vprašanj, ki se tičejo Sredozemskega morja. Dardanelska konvencija se bo lahko izvajala le za časa miru. Ko pa bo prišlo do zapletljivejših, bo vsaka država postopala le, kakor ji bodo narekovali njeni življenjski interesi. Turinska »Stampa« pa napoveduje tekmovalne Rusije in Anglije za turško prijateljstvo.

„Edenova zmaga“

London, 17. julija. o. Današnji listi se silno čudijo sinočnemu sporazumu v Montreuxu. Nikakor jim ne gre v glavo, da je angleška delegacija na lepem sprejela spremenjeni tekst člena 16 nove pogodbe, čeprav ga je že dvakrat odklonila. Listi ugotavljajo, da je Eden porazil angleški admiraliski svet in admiralskega lorda Hoarza. Vprašanje pa je, koliko bo ta njegova zmaga koristila Angliji. »Manchester Guardian« zlobno pripominja, da je Eden zmagal tudi v sankcijski aferi, da pa je bila ta zmaga, še držaja nego Pyrrhova. Posledica sporazuma v Montreuxu bo vse-kakor ta, da se bo silno ojačilo francosko-rusko prijateljstvo.

Konferenca treh v Londonu

Pariz, 17. julija. g. Po dogovoru med Francijo, Belgijo in Veliko Britanijo se bo prihodnji teden vršil v Londonu sestanek zastopnikov teh treh držav. Francija bo na tem sestanku zastopana po predsedniku Blumu in po zunanjem ministru Delbosu. Najbrže se bo vršila meseca septembra v Bruslju konferenca vseh lokarnskih držav, na katerih bodo sodelovali tudi zastopniki Nemčije in Italije.

Žrtve nemirov v Palestini

London, 17. julija. AA. Po poročilu kolonijalnega ministrstva je med izgredi v Palestini padlo do 15. julija t. l. 135 oseb. Od tega števila odpade na civilne osebe 128, in sicer 86 mohamedancev, 4 kristjani in 28 židov. Razen tega so padli 1 angleški redar, 2 mohamedanska redarja in 4 osebe angleškega letalstva. Ranjenih je v tem razdobju 144 mohamedancev, 21 kristjanov in 29 židov. Lahko ranjenih je 336 mohamedancev, 16 kristjanov in 96 židov.

Konec zasebnih tvornic orožja v Franciji

Poslanska zbornica je z veliko večino sprejela zakon o podzavljenju vojne industrije

Pariz, 17. julija. w. Zbornica je danes popoldne s 484 : 85 glasovom sprejela od vlade predloženi zakonski načrt o podzavljenju vojne industrije. Na današnji dopoldanski seji, na kateri se je končala razprava o tem zakonskem načrtu, je prišlo do hudih debat o prevelikih dobičkih francoske oboroževalne industrije. Vojni minister Daladier je v polnem govoru utemeljeval zakonski načrt ter je med drugim dejal, da vsi narodi soglašajo v naziraju, da vojna ne sme biti vzrok za obogatitev kogarkoli, toda privatna oboroževalna industrija se ni mogla izogniti zakonu kapitalizma, ki stremi po dobičkih. Francija hoče to onemogočiti in dati drugim državam dober zgled. Minister je izjavil, da ne veruje, da bi se v sedanjem trenutku mogla doseči razorožitvena pogodba, toda predloženi načrt vlade bo, kakor je prepričan, razprzil sence, ki ležijo nad oboroževalnim programom v škodo varnosti vseh. Francija bo, dokler bo on minister za narodno obrambo, pristala na znižanje svojih obrambnih sredstev le v tej meri, v kolikor bo to rezultat medna-

rodnega dogovora. (To izjavo Daladierja je zbornica sprejela z viharim odobravanjem.) Daladier je končno pojasnil, da nudi nacionalizacija oboroževalne industrije že v mirnem času možnost, da se ustvarijo zadostne naprave, ki bodo v primeru mobilizacije omogočile potrebno produkcijo. Razlastitev tvornic vojnega materiala bo vlada izvedla potom naredb, proti katerim ne bo mogoč priziv. Tvornice, ki ne bodo podzavljene, bodo postavljene pod državno kontrolo. V bodoče vlada ne bo več dopustila, da bi inozemske družbe v Franciji izdelavale vojni material. Tudi naročila iz inozemstva bodo v bodoče odvisna od odobritve vlade. Končno je minister pozval zbornico, naj z veliko večino sprejme zakon, čigar moralno vrednost prizna ves francoski narod. Nato je govoril vodja desnice Louis Marin ter je izjavil, da bo kljub apelu vojnega ministra glasoval proti zakonskemu načrtu, ker bo podzavljenje te industrije in delavstva napravilo državi velike stroške. Zakonski načrt je bil nato sprejet v že javljenem razmerju glasov.

Hajmver in hitlerjevci

Po tridnevnih posvetovanjih je hajmverovsko vodstvo pozdravilo sporazum z Nemčijo in prevzelo glavna gesla iz hitlerjevskega programa

Dunaj, 17. julija. r. Po tridnevnem zasedanju so bila danes končana posvetovanja hajmverovskih voditeljev na Dunaju. Danes je bil objavljen komuniké, ki pravi, da so voditelji hajmvera po obširnem poročilu kneza Starhemberga podrobno proučili položaj, ki je nastal z avstrijsko-nemškim sporazumom. Hajmver pozdravlja ta sporazum, ker vidi v njem vzpostavitev skupne protijohžbevske fronte. Hajmver je prva v Avstriji vodila borbo proti boljševizmu in upa, da bo sedaj našla številne zavezavce v tej borbi. Pozdravlja pa tudi z zadovoljstvom, da je ta sporazum napravil konec neprirodne bratskega sporu. Ker je s tem zagotovljena tudi neodvisnost in samostojnost Avstrije, se bo mogla hajmver tembolj posvetiti socialnemu ozdravljenju in borbi proti komunizmu.

Ta komuniké je izzval v avstrijskih po-

litičnih krogih veliko pozornost. Vidi se, da si je hajmver izbral sedaj novo parolo, ki je dokaj slična programu narodnih socialistov. Iz tega sklepajo, da želi hajmver najtesnejše sodelovanje v avstrijskim hitlerjevci ter po tej poti zrušiti Schuschnigga in njegov režim.

Na drugi strani pa zatrjujejo dobro poučeni krogi, da je nastal v hajmveru hud razkol. Na zborovanju sta se pojavili dve struji. Večina, ki je ob strani Starhemberga, se zavzema za protiklerikalno politiko in sodelovanje s hitlerjevci, druga pod vodstvom Feyja pa je monarhistično usmerjena in se zavzema za sodelovanje s klerikalci proti hitlerjevci. Zmagala je Starhembergova struja, kar pa bo imelo za posledico razkol v organizaciji sami. Hitlerjevci pa se očitno ne zmenijo ne za ene ne za druge, marveč mislijo iti svoja pota.

Nemčija bo priznala aneksijo Abesinije

Berlin, 17. julija. r. Kakor zatrjujejo v dobro poučenih krogih, bo Nemčija v kratkem priznala aneksijo Abesinije in ustanovitev novega rimskega imperija. Hitler namerava v kratkem imeti velik govor, v katerem bo orisal stališče Nemčije do vseh mednarodnih dogodkov zadnjega časa. To naj bi bil tudi odgovor na angleško vprašalno polo. V zvezi z uslugami, ki jih je izkazala Nemčiji Italija, ko je pripomogla do sklenitve dunajskega

sporazuma, zlasti pa s tem, da je odklonila sodelovanje na lokarnski konferenci brez Nemčije, bo Hitler naglasil, da bo tudi Nemčija podpirala zunanje-politične težnje Italije. V dokaz te podpore bo Nemčija priznala aneksijo Abesinije. Predsednik gdanskega senata Greiser je to že storil s tem, da je novega italijanskega konzula v Gdansk pozdrazil kot zastopnika kraljevine Italije in abesinskega cesarstva.

ČSR in dunajski sporazum

Zanimiva izjava zunanjega ministra dr. Krofte —
ČSR lahko mirno gleda v bodočnost

Praga, 17. julija r. O priliki večerajšnje 60-letnice češkoslovaškega zunanega ministra dr. Kamila Krofite so priredili zunanje politični uredniki prških listov ministru na čast večerjo. Pri tej priliki je imel dr. Krofte govor, v katerem je omenjal vlogo tiska v mednarodnem političnem življenju. Pohvalil je discipliniranost češkoslovaškega tiska, ki omogoča, da mu kot zunanjemu ministru ni treba pred novinarji ničesar skrivati. To pa ima svojo težavo in dobro stran, da so baš zaradi te svobode tiska in najtesnejšega sodelovanja med vlado in tiskom na Češkoslovaškem omenjene vse divje vesti, ki se drugače tako rade širijo povsod tam, kjer se ne zavedajo važnosti in vloge Črnega tiska.

Govorec o aktualnih mednarodnih problemih se je dr. Krofte dotaknil predvsem avstrijsko-nemškega sporazuma in med drugim dejal:

Ne dogaja se prav nič tajinstvenega. Če bo hotel ČSR kaj podpreti, ali če bo to le nameraval, ne bo tega skrivala pred svojimi zavezniki, ki so Mala antanta, Francija in Sovjetska Rusija. Kakor vselej, bomo tudi v tej stvari postopali v popolnem soglasju s svojimi zavezniki. Ni dvoma, da je dunajski sporazum, ki je bil dosežen ob sodelovanju Italije in ki pomeni znatno zblizanje Italije in Nemčije, važen mednarodni dogodek. Danes pa še ni mogoče v celoti oceniti pomena in posledice tega sporazuma.

Bilo bi tudi popolnoma odveč, če bi se zaradi tega vznemirjali. Dunajski sporazum more vsaj začasno roditi pomirjenje srednje Evrope, ker sta s tem sporazumom odgojena za nekaj časa dva glavna vzroka vznemirjanja: anšlus in povratek Habsburžanov. To pomirjenje pomeni tudi za Češkoslovaško pridobitev, ker ji proži možnost, da okre-

pi in poveča svojo politično, gospodarsko in vojaško moč in poglobi svoja zavezanost. Na drugi strani se lahko ČSR z večjo verno, moč posveti pomirjenju Evrope sploh.

Napačno bi bilo misliti, da bi mogle biti posledice dunajskega sporazuma za ČSR samo slabe. Treba je odločno zavrniti domnevo, da bo katerakoli izmed držav, ki so se z dunajskim sporazumom zblizale, sedaj napadla Češkoslovaško ali kateregakoli njene zaveznika. Tudi odklanja ČSR tendenciozno razširjene vesti, da je z dunajskim sporazumom ustvarjen močan, a sovražen blok, ki bi mogel izvesti v srednji Evropi popoln prevrat. Kdor le malo pozna nepremostljiva nasprotja, ki obstajajo kljub dunajskemu sporazumu in italijansko-avstrijsko-nemškemu bloku, ta si bo takoj na jasnem, da so vse take vesti pretrane. Saj na drugi strani življenjski interesi posamezne države tega bloka vežejo baš z državami, proti katerim naj bi bil ta blok namerjen.

Mnogo govori za to, da smo od dunajskega sporazuma pričakovali celo koristne posledice, zlasti v kolikor se tiče gospodarske obnove Podunavja. Po končani vojni v Abesiniji ima Italija največ interesa, da se ohrani mir v Evropi. Češkoslovaška, ki nima nikakih resnejših sporov ne z Nemčijo, ne z Italijo in Avstrijo, bi gospodarsko sodelovanje v srednji Evropi samo posredovala, v kolikor bi bilo to sodelovanje v skladu s splošno politično linijo njenih zaveznikov in v kolikor bi tudi oni sodelovali. Pa če se tudi te morda preveč optimistične nade ne bi izpolnile, ni treba prav nič gledati preveč črno. Notranje zdravje ČSR, nepremagljiva življenjska sila češkoslovaškega naroda in trdna zavezanost dovoljujejo Češkoslovaški, da mirno gleda v bodočnost.

Beleške

Vprašanje
katoliškim duhovnikom

Pod debelim naslovom »Zakusnelega ptica tožba« se večerajšnji »Slovenski dom« norčuje iz »Slovenskega Naroda«, da je izšel s poročilom o letalski katastrofi šele potem, ko sta bili na ulici že dve izdaji »Slovenskega doma«. Kako in zakaj se je to zgodilo, je gospod pri »Slovenskem domu« dobro znano, zato njihovega pisanja ne moremo označiti drugače kot cinizem. Toda gospodari tega lista so katoliški duhovniki in glavni urednik lista je katoliški duhovnik. Po svojem poklicu bi torej morali biti propovedniki resnice in učitelji morale. Radi bi zato vedli od njih ali je tako pisanje po njihovem mnenju in njihovih naukih v skladu z zahtevami resnice in morale, ki jih postavlja katoliška vera.

Pogajanja med JRZ
in dr. Mačkom?

»Koroški Slovenec« objavlja v svoji zadnji številki pod naslovom »Jugoslavija« uvodnik o notranjem in zunanjem političnem položaju naše države. Uvodnik je napisan v Ljubljani in v krogih, ki so svetovno nazorsko sorodni izdajateljem »Koroškega Slovenca«. Zato je razumljivo, da je članek poln priznanja za sedanjí notranji politični položaj v Jugoslaviji. Ravno zaradi vzira, iz katerega članek izhaja, pa zasluži pozornost tudi odstavek, ki govori o hrvaškem vprašanju in ki za zaključek pravi:

»Po sedanjih političnih prilikah v državi sodeč, pride še do jeseni med JRZ in Hrvati do meritornih pogajanj in — to smemo trdno upati, — do končnoveljavnega sporazuma.«

Kaj je z Bledom

Po tem naslovu piše »Kmetijski list«: Bled je na bobnu in povsod kroži polno govoric o tem, kdo bo kupil ta slovenski biser. Nekateri čisto resno zatrjujejo, da se za Bled zanimajo tuje finančne skupine in da ni izključeno, da ga tudi res kupijo.

Mi v kaj takega ne moremo verjeti. Na vsak način pa kličemo javnosti: »Bled mora ostati naš!« Zaradi svoje lege in zaradi svojega nacionalnega pomena v vsakem pogledu moramo Bled ohraniti. Če tega ne zmore naš zasebni kapital, naj prevzame Bled banovina. Nikakor in pod nobenim pogojem pa ne sme ta slovenska last v tuje roke!

Osnovno šolstvo
v murskosoboškem srezu

»Murska krajina« objavlja statistiko o osnovnem šolstvu v srezu Murski Soboti ob zaključku letošnjega šolskega leta. Srez šteje 49 osnovnih šol s 160 oddelki. Enorazredne šole so 4, dvorazrednih je 19, trirazrednih 10, štirirazrednih 9. Dve sta petrazredni, tri šestrazredne in ena ima celo 10 razredov. Slovenskih šol je 45, po dva pa eta nemški in madžarski. V nemških šolah je bilo 70 učencev in 48 učenk, v madžarskih pa 37 učencev in 29 učenk, dočim je skupno število vseh učencev in učenk znašalo 8262. Učitelj je bilo 153.

Ljudska fronta
in »Hrvatska straža«

Zagrebsko klerikalno glasilo »Hrvatska straža« na celi strani razpravlja o poskusih, ki se baje izvajajo, da bi se tudi v Jugoslaviji po francoskem in španskem vzoru osnovala nekaka »ljudska fronta«. List pravi, da gre za komunistično akcijo. Obširno navaja pisanje »Balkanske korespondence«, ki izhaja v Parizu v nemščini in francosčini in je po zadržilu »Hrvatske straže« komunistično glasilo. Ta korespondenca toplo priporoča ustanovitve ljudske fronte v Jugoslaviji. In daje tudi razna podrobna navodila. Pravi, da bi bilo treba za ljudsko fronto dobiti celotno združeno opozicijo ter delavske socialistične skupine. Ker se vodstva večine v poštev prihajajočih frakcij upirajo osnovanju ljudske fronte, naj bi se začela akcija med množicami.

»Hrvatska straža« obširno citira vsa ta navodila ter dokazuje, da gre pri akciji za komunistično delo, čeprav to niti iz programa, ki naj bi ga ljudska fronta imela, niti iz dosedanjih taktike ni razvidno. List opozarja zlasti na nevarnost, da bi se razcepila hrvaška fronta dr. Mačka in zaradi tega pred novo akcijo posebno svari dr. Mačka in njegove sodelavce.

Pogreb Jarošenka
v Zemunu

Beograd, 17. julija. p. Danes je bil v Zemunu pogreb pokojnega pilota Mihajla Jarošenka, ki se je pred dvema dnevoema tako tragično ponesrečil. Pogreba se je udeležila ogromna množica ljudstva. Za krsto so stopali tudi zastopniki našega civilnega in vojnega letalstva, generalni direktor »Aeroputa« Sondermajer, inž. Kešić, tajnik »Aerokluba« Šobajc in mnogi drugi.

Imenovanja
pri Stolu sedmorice

Beograd, 17. julija. p. Na predlog ministra pravde so postavljeni pri Stolu sedmorice, oddelek B v Zagrebu Zvonimir Krkušić, predsednik upravnega sodišča v Dubrovniku, dr. Kazimir Pazina, predsednik okrožnega sodišča v Šibeniku in Josip Matković, predsednik apelacijskega sodišča v Splitu.

Neurja na švedskem

Stockholm, 17. julija. AA. (Stefani) Na švedskem besne neurja. V bližini Karlskrona je utonila ribiška ladja, trije ribiči so se utopili. V Skani je strela udarila skozi okno v jedilnico in raztrgala obleke dveh žensk, ki pa sta dobili samo neznatne opekline. Strela je nato šinila skozi drugo okno v hle vin tamkaj ubila štiri vole.

Pred državnim plavalnim prvenstvom

Na letošnjem državnem prvenstvu, ki se bo danes pričelo v Mariboru, sodelujejo šest klubov

Maribor, 7. julija. Ves sportni Maribor, pa tudi vsa ostala naša sportna središča v državi pričakujejo z velikim zanimanjem izid letošnjega tekmovalnega državnega prvenstva v plavanju, vodnih skokih in v waterpolu, ki se bo pričelo jutri ob 9. dopoldne na Mariborskem otoku in ki bo trajalo do nedelje zvečer. Zanimanje Mariborčanov za plavalni sport je po lanskem juniorskem državnem prvenstvu znatno naraslo ter se pričakuje za jutri in za nedeljo na Otoku rekorden obisk.

Jadranaši
Ze nekaj dni so v našem mestu plavalci in plavavke splitskega Jadrana, ki so prišli v Maribor že v ponedeljek ter ves teden marljivo trenirajo. Njihova ekipa šteje 34 plavalcev in plavavke, ki so prišli v spremstvu okoli 50 »drukarjev« v Maribor. Jadranaši trenirajo docela po svojem načinu ter ni mogoče dobiti vpogleda, v kakšni formi so in tudi ne, kakšne rezultate so letos dosegli v posameznih disciplinah. Njihov glavni stan je v hotelu »Zamorec«. Jadranaši trenirajo samo v ranih dopoldanskih in v poznih popoldanskih urah. Iz razgovora z vodjo jadranaške ekipe je sklopati, da se Jadranaši smatrajo kot najresnejši kandidati za državno prvenstvo v plavanju in waterpolu. Pri plavanju bo odločila forma njihovih dam, ki so baje odlične.

Jugovci
V torek so prišli tekmovalci in tekmovalke dubrovnškega Juga, 26 po številu. Tudi oni so prišli v spremstvu številnih »navijačev«. Kakor Jadranaši, trenirajo tudi dubrovniški tekmovalci zelo tajinstveno ter ni mogoče doznati, ali so dosegli posebne rezultate. Jugovci trdijo, da bodo tudi letos zmagali v waterpolu. Njihova zmaga bi bila že trinajsta. V pričakovanju težke borbe med Jadranom in Jugom je savez pozval za sodnika za to waterpolo tekmo g. Schlenkerja iz Budimpešte.

Ilirijani
Tekom večerajšnjega dne so prišli v Maribor tudi tekmovalci in tekmovalke Ilirije, 35 po številu. Ilirija ima tudi letos najboljše izglede za doseg naslova državnega prvaka v plavanju, ker se njeni tekmovalci nahajajo v sijajni formi.

Wilfan plava pod eno minuto
Tako je danes dopoldne Wilfan dosegel v treningu na 100 m prosto odlični čas 59,8.

Schell pa je izboljšal državni rekord na 100 m hrbtno za tri sekunde. Po mnenju Ilirijanov se bodo letos v vseh disciplinah rušili državni rekordi.

V skokih je Ilirija takorekoč brez konkurence. V waterpolu računajo na četrto mesto, ker bodo morali nastopiti oslabiljeni, ker je Fux zbolel.

Z P K
Danes dopoldne so prispeli tekmovalci in tekmovalke Zagrebskega plivaškega kluba, skupno 26 oseb. Takoj so pričeli trenirati in so nekateri njihovih tekmovalci in tekmovalke dosegli prav lepe rezultate.

Jadran iz Ercegnovega
Peti udeleženec Jadran iz Ercegnovega bo prišel šele danes ponoči.

Mariborčani
Maraton iz Maribora bo nastopil v vseh disciplinah, vendar pa ne more pričakovati nobenih zmag.

Manjkata Viktorija in K S U
Viktorija s Sušaka se letos ne bo udeležila državnega prvenstva, ker so njeni najboljši tekmovalci pri vojakih. Prav tako ne bo prišlo v Maribor Karlovačko sportsko združenje.

Zrebanje in današnji program
Zrebanje se je vršilo že v Zagrebu. Današnji program je naslednji:

Ob 9. uri 200 m prsno. Od Slovencev so bili izbrani Voler (Maraton) št. 3, Rostaher (Maraton) 4, Binder (Ilirija) 7, Cerer (Ilirija) 8.

Ob 9.30 gospodje 100 m prosto: Cerer (Ilirija) 2, Fritsch (Ilirija) 4, Wilfan (Ilirija) 10.

Ob 10. waterpolo ZPK: Maraton, ob 10.40 Ilirija: Jadran, ob 11.20 Jug: Jadran (Ercegnovi).

Ob 12. skoki gospodov z deske. Skačejo samo Ilirijani in Maratonci, šest po številu.

Ob 13. gospodje 400 m prosto: Mihajlek (Ilirija) 1, Cerer (Ilirija) 3, Fritsch (Ilirija) 7, Lenard (Ilirija) 14.

Ob 15.15 dame 100 m prosto: Lavrenčič 6, Bradac 7, Groschel 9 (vse Ilirija).

Ob 15.45 waterpolo: zmagovalce Ilirija-Jadran (Ercegnovi).

Ob 16.25 Jug: zmagovalce ZPK—Maraton. Ob 17.05 premaganec ZPK—Maraton: premaganec Ilirija—Jadran.

Ob 17.45 skoki dam z deske: skačeta samo Ilirijanki Keržanova in Kodrečeva.

Titulescu o reformi DN

„Ni slab pakt, ampak ljudje, ki ga izvajajo“ — Reforma mora pomeniti okrepitev miru in varnosti

Bukarešta, 17. julija AA. Zunanji minister Titulescu je dal »Universul« izjavo, v kateri pravi med drugim:

Zelimo si miru, ki ga obenem želimo okrepiti z Društvom narodov. Nikoli pa nismo opirali varnosti Rumunije samo na pakt Društva narodov. Poleg ženevskega pakta smo sklenili posebne pogodbe in zavezanosti z državami Male antante in Balkanske zveze. Vsa ta zavezanostva delujejo v okviru Društva narodov in pomenijo njegovo potrebno izpolnitev. Sedaj ko govorimo o reformi Društva narodov pravim:

Bodite oprezní, prav tako pa tudi olajšajte postopek revizije. Ljudje se niso obnesli, ne pa pakt. V jeseni se bo začela v Ženevi velika borba in mi se bomo borili, da bi odstranili zlo, ki je nastalo. Bolj kakor kdaj prej je naša vera v Društvo narodov trdna. Hočemo mir. V to svrha pa potrebujemo zavezanost in prijateljstva z vsemi narodi brez razlike. Vsi tišči, ki jamčijo za meje Rumunije in za meje naših zaveznikov, so s tem tudi naši zavezniki.

Zelimo prijateljstva s Sovjetsko Rusijo, prav tako pa želimo prijateljstva z Italijo in Nemčijo. Prijateljstvo z Italijo ustreza v takšni meri našim čustvom, da ga je odveč po-

udarjati. Če Nemčija želi mir, ne vidimo razloga, zakaj ne bi tudi do Nemčije gojili čustva pravega prijateljstva. Toda mi ne prikrivamo, da so naša prijateljska čustva namenjena v prvi vrsti državam Male antante in Balkanske zveze, Poljski, Franciji in Veliki Britaniji, s katerimi je vedno upravljala svojo politiko v skladu tako Mala antanta, kakor Balkanska zveza.

Titulescu nato poudarja, kakšno mesto zavzema Francija v središču Rumunov, in pravi, da presegajo čustva do Francije okvire interesov in da se opirajo na dve dejstvi: Francija je bila vedno zvesta načelu enakosti narodov, a po drugi strani si je vedno veliko prizadevala za organizacijo miru.

Nočemo zmanjšati pomena mirobilnega razpoloženja kakršnegakoli naroda, končuje svojo izjavo Titulescu, vendar želimo izraziti svojo globoko vero v vojaško moč in voljo do miru Francije. Če si svet želi miru, je rešitev enostavna: Ustvarimo enotno fronto miru! Če pa tega ni mogoče storiti in če naj izbruhne vojna, tedaj je treba vedeti, da se Rumunija ne more boriti na strani tistih držav, ki bi hotele povečati svoje ozemlje na škodo naše države.

Bodijeva družba mora plačati državi 11,227.303 Din globe

Beograd, 17. julija p. Carinske oblasti so danes docela zaključile preiskavo zaradi Bodijeve tihopalke atere. Izvedelo se je, da je bila krivcem naložena kazen v znesku 10.894.373 Din poleg sodne takse v znesku 332.930 Din, tako da bodo morali plačati skupno 11,227.303 Din. Država je bila oško.

dovana, kakor ee je ugotovilo, za 1.069.437 Din. Po carinskem zakonu znaša kazen desetkratni znesek škode. O rezultatih preiskave in kazni bo sklepala še pristojna finančna direkcija. Vse akte bodo jutri izročili pristojni oblasti.

Izkoriščanje izvoznih kontingentov

Beograd, 17. julija AA. Radi popolnega nadzorstva nad izvozom in izkoriščanjem pogodbenih kontingentov z raznimi deželami, je generalna direkcija državnih železnic na prošnjo zavoda za pospeševanje zunanje trgovine izdala podrejenim železniškim postajam potrebna navodila. Po teh navodilih mora izvoznik pri nakladanju izvoznega blaga, ki je kontingirano, izročiti dolžni postaji izvozno dovoljenje v štirih izvodih. Na teh dovoljenjih bodo postaje same zabeležile dan, nakladalni kraj, število vagona, število glav žive živine, število solčkov ali zabojev, bruto teža vsakega blaga itd. Postaja ne bo dovolila, da bi pošiljalec naložil večje število glav ali zabojev blaga, kakor navaja izvozno dovoljenje. Prav tako ne bo dovolila, da bi se posamezno dovoljenje izkoristilo samo delno. Izpremembo nakladalne postaje lahko odredi samo železniška postaja, in sicer z dovoljenjem zavoda ali urada za kontrolo izvoza živine. Izprememba ostalih podatkov na dovoljenju (kakor veljavni rok, količina, kupec, razkladalnik postaja itd.) je dovoljena samo po nalogu urada ali zavoda od strani državnega veterinarja, ki ga v to posebej pooblašči urad ali zavod. Vse te izpremembe mora državni veterinar uradno potrditi na dovoljenju. Te podatke je treba na dovoljenjih zabeležiti glede vseh izvoznih predmetov, za katere izdaja zavod za pospeševanje zunanje trgovine ali urad za kontrolo izvoza živine dovoljenja. Izvzeta je samo živa in zaklana perutnina in jajca za Avstrijo in Nemčijo, za kar veljajo posebni režimi in ostaleje v veljavi dosedanja navodila.

V zvezi s tem je kmetijski ministertvo poslalo podrejenim veterinarjem in kmetijskim referentom kakor tudi obmejnim veterinarjem postajam nalog, naj na vseh izvoznih dovoljenjih potrdijo, ali je blago pred nakladanjem pregledano in ali število naloženih glav ni večje, kakor navaja dovoljenje. Kmetijski referenti pa bodo na vseh izvoznih dovoljenjih potrdili da število zabojev (pri jajcih) ni večje, ali pa da teža ni večja, kakor je navedena v dovoljenju. Obmejni veterinarji bodo potrdili ali ne dovoljenjih, da je izvoz opravljen. Pri izvozu žive živine morajo veterinarji navesti na potrdilih posebno opombo tudi število poginule živine.

Železniška zveza ČSR—Rusija

Pariz, 17. julija. o. »Oeuvre« poroča iz Bukarešte, da je kronski svet, ki se je sestal pod predsedstvom kralja Karola, sklenil dovoliti Češkoslovaški, da zgradi novo železniško progo iz Češkoslovaške preko Bukovine, s katero naj bi se ostvarila železniška zveza med Češkoslovaško, Rumunijo in Rusijo. List pravi, da je treba temu sklepu pripisati izredno velik pomen. Graditev omenjene železniške proge pomeni, da je pričela Rusija že prodirati v Podunavje.

Novi italijanski prefekti

Rim, 17. julija. k. Po daljšem predsedku je vlada večeraj izvršila spet znatne spremembe na najvišjih mestih upravne službe. Vpokoženih je bilo 10 prefektov, 9 stavljenih na razpoloženje, 31 pa premeščenih. Imenovanjih je bilo 10 novih prefektov, od katerih je dole 7 opravljalo dolžnosti viceprefektov.

Poleg drugih je bil premeščen tudi tržaški prefekt odv. Karol Tiengo in sicer v Bologno. Karol Tiengo je bil celih 8 let za prefekta na Gorškem in Tržaškem. Njemu pripisujejo za zaslug, da je dosegel politično pomirjenje dežele. Za njegovega naslednika v Trstu je bil imenovan dr. Eol Rebuta, doslej prefekt v Alessandriji.

Huda železniška nesreča v Sibiriji

Moskva, 17. julija. w. Šele sedaj se dozna, da se je 22. junija v Karinskaj v severni Sibiriji zgodila huda železniška nesreča, pri kateri je bilo 51 oseb ubitih, 52 pa ranjenih. Zaradi nepazljivosti osebja je osební vlak trčil v drug vlak. 13 železničarjev, med njimi postajenačelnik, se bo moralo zagovarjati pred sodiščem. Preiskava je dognala, da se je nesreča zgodila zaradi nepazljivosti strojevodje, ki ni opazil signalov. Danes se je začela pred sodiščem v Čiki razprava proti četvorici, ki so obtoženi zaradi te nesreče.

Beograjski proces

Včeraj se čitali zapisnike o izpovedih raznih prič v preiskavi — Pričevanje predsednika vlade

Beograd, 17. julija. p. Na razpravi proti sedmim poslanecem so danes ves čas čitali te zapisnike o izpovedih raznih prič ter druge akte. Zanimanje za te izpovedi je bilo toliko večje, ker so bile med njimi tudi izjave političnih osebnosti.

Predsednik dr. Ućević je po otvoritvi razprave najprej sporočil sklepe sodnega senata glede predlogov obrambe in državnega tožila. Sodišče je zavrnilo predloge dr. Djardrova, da se pročita zapisnik o zaslišanju dr. Voje Janjčica, ministra dr. Vojislava Djordjevića in še nekaterih prič, ki so bile pozvane k razpravi, a se še niso odzvale. Sodišče vztraja na njihovem osebnem zaslišanju. Sodišče pa je sprejelo predloge braniteljev, da se zaslišijo o raznih okoliščinah še nekatere nove prič, in da posebna komisija dožene vsebino zaboja orožja, ki so ga zaplemili narodnemu poslancu Dragiši Stojadinoviću. Ostali predlogi so bili odklonjeni. Nato je predsednik odredil, da se čitajo zapisniki o zaslišanju raznih prič v preiskavi vse do tle, dokler se ne zgledajo na sodišču priče, ki so osebno vabljene.

Izpoved predsednika vlade

Najprej je bil prečitán zapisnik o zaslišanju predsednika vlade dr. Milena Stojadinovića, ki je bil preiskovalnemu sodniku med drugim izjavil:

»Ko sem podal ekazo 6. marca sem slisal ostre vpad Armutovića iz novinarске kóže. Zato sem ga pozval naj pride v dvorano. Armutović je dejansko prišel in se vesedel na levico. Opazil sem, kako je neki narodni poslanec Armutovića pozval, naj se v sede v klopi, kar pa je on odklonil. Očitno je pokazal, da hoče sedeti na koncu klopi. Ze ta okoliščina je vzbudila v meni sum, zlasti še ker je bil obveščan, da je Armutović v neki kavarni grozil, da bo v skupščini prišlo do prelitvanja krvi.«

Neki trenutek, ko je Armutović spet grdo vpadel v govor in udarjal z rokami po klopi, so vsi narodni poslanci dr. Janjić in drugi, protestirali proti Armutovićevo postopanju in zahtovali, naj ga odstavijo iz dvorane. Preden pa je mogel predsednik skupščine intervenirati, je Armutović vstal, stopal naprej in pričel vleči iz žepa revolver. Z dvignjeno glavo je stopil še nekaj korakov naprej proti meni, dvignil roko z revolverjem in pomeril narme. Okrenil sem se in stopil na desno proti malemu izhodu. Rečunal sem, da bom z naglim odhodom po nekaj stopnjicah, za katolikr je govorniška tribuna dvignjena od tal dvorane, stonil še najbolje, in si tako še najbolj gotovo rešil življenje. Mislim, da so med tem narodni poslanci že navahili na Armutovića in ga uderili po roki, ker je mesto, kamor je zadel strel, znatno nižje, kakor bi moralo biti po tem, kako je Armutović meril. Strel sem čul, ko sem stopel z govorniškega odra. Nato so me obkolili prijatelji in amo odšli. Odsel sem v pisarno in ko se je vse spet pomnilo sem se dogovoril s predsednikom narodne skupščine naj se akta nadaljuje.«

O tem, ali je bil atentat pripravljen ali ne, je predsednik izjavil, da tega ne more reči. »Ker pa morem reči, je to, da so nekateri narodni poslanci ustvarjali peho za prelitvanje krvi v svojih govorih o skupščini, s temki in progami. Dobil sem tudi tak preglas na naroč, ki ga je izdal narodni poslanec Dragiša Milovanović in v katerem grozi, da bo v narodni skupščini prišlo do prelitvanja krvi. Tudi na neki javni seji v skupščini za časa največje obstrukcije, ko so se bili poslanci na des-

nici zbrali okrog mene, kakor da bi me hoteli štiliti pred napadom, je narodni poslanec Dragiša Milovanović dejal: Kaj ga čuvate? Da morda ne bi kdo ubil predsednika vlade? Ne bojte se, nihče njega ne bo ubil! Tudi drugi poslanci iz kluba g. Bogoljuba Jevtića so tako postopali. Tako je prišlo tudi do ustavitve Armutovićeve psihoze, v kateri je v skupščini streljal.«

Izpoved skupščinskega predsednika

Nato je bil prečitán zapisnik o izpovedi predsednika skupščine Stevana Čirića, ki je prav tako popisoval dogodek v Narodni skupščini. Ko je opazil Armutovića in videl, kako se obnaša, je po pomočniku šefa skupščinske policije Jovanoviću sporočil podpredsedniku kluba JRZ Ugrinu Joksimoviću, naj določi nekaj narodnih poslancev, ki naj bi pazili na Armutovića, da ne bi česa napravil. Se preden pa so oni nastopili, je Armutović že streljal. Kam je Armutović naperil revolver, ni videl. Po dogodku se je spet vrnil v dvorano in je opazil, da je izstrelček tičal v desni steni v smeri proti novinarski loži. V ostalem je napravil Armutović nanj vtis nepristevnega človeka.

Bile so nato prečitane še izpovedi nekaterih prič zlasti o tem, kaj so obtoženi poslanci počeli in govorili v času one serije borbe v narodni skupščini in pa o poplavanju v noči od 5. na 6. marec.

Razprava se bo jutri nadaljevala.

Nemški luteranci se pritožujejo

Berlin, 17. julija AA. Najvišji predstavnik luteranske cerkve so Hitlerju poslali memorandum, v katerem se pritožujejo nad sistematično protikršćansko akcijo, ki jo v stranki vodijo ekstremni levičarski elementi. V memorandumu se trdi, da se s tem rušijo pravilni pojmi o Nemčiji. Hitler je poslal memorandum pristojnemu ministru Kerrlu, ki pa je na bolezenskem dopustu.

Turnir v Podjebradih

Podjebradi, 17. julija. Danes so se igrale prekinjene partije. Flohr je porazil Petrova in Steinerja, Pirc pa Treybala. Partiji Pirc—Frydman in Steiner—Eliskases sta bili remis.

Stanje po X. kolu: Aljehin, Frydman 8, Flohr 7, Foltys, Pirc, Stahlberg 6 in pol, Eliskases, Pelikan 6, Petrov 5 in pol. Opčenski, Richter 5, Menčíkova 4, Steiner, Zinner 3 in pol, Skalička, Treybal 2 in pol, Fazekas, Thomas 2.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved za danes: Prevladalo bo jasno vreme z nekaj oblaki v severnih krajih. Možne so tudi krajevne nevihte s plohami.

Sonce vzhaja ob 4.08 in zahaja ob 19.19.

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno vedro, precej stalno, samo na gornjem primorju in na severozapadu še nekoliko oblako, sicer pa topleje.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Jasno in vroče.

Velika tragedija v kolu življenja

Pogreb Pivkove in dr. Korčeta

Tudi nemški znanstvenik dr. Horn bo počival na Ljubljanskem polju, rodbina njegove spremljevalke pa se še ni oglasila

Ljubljana, 17. julija.

Ob ogromni udeležbi občinstva, kakršno doživlja Ljubljana samo ob priliki največjih in najbolj žalostnih dogodkov, so danes spremili v večnem počitku drugi dve žrtvi letalske katastrofe, učiteljico Tilkko Pivkovo in odvetnika dr. Adolfa Korčeta. Ob mrtvašnici za Leonisčem so se proti 16. uri zbrale množice pogrebovcv od blizu in daleč. Mnogi so pohitili, da se enkrat pokrope krsto nesrečne, simpatične mlade učiteljice s Cateža, ob 16. pa je šentpeterski župnik Petrič ob asistenci ostale duhovščine opravil prve pogrebne molitve. Združeni pevci, katerim se je pridružil tudi nekaj Ildričanov, ki so vsi iskreno spoštovali in ljubili svojo rojakinjo Tilkko, so pod vodstvom predsednika Hubadove župe komponista Zorka Prelovca zapeli v srce segajočo žalostinko, da se je mnogim izmed prisotnih orosilo oko. Za krsto se je uredil veličasten sprevod, ki je ves čas korakal med gostim špalirjem, mnogo pa jih je bilo, ki so po trotoarjih in se pred sprevodom samim hoteli proti Sv. Križu, da prisostvujejo pokopu. Za globoko užalostjenimi svojci so sli zastopniki našega civilnega letalstva in vojaške komande, mestne občine in banske uprave, zlasti pa se po pogrebu v velikem številu udeležili učitelji, ki so s Tilkko Pivkovo izgubili eno svojih najboljših koleginj. V sprevodu je bilo mnogo vencev in cvetja, nad odprtim grobom pa se je zastopnik učiteljskega novomeškega okraja v ginitivih besedah poslovil od prerano umrle mlade kolegince.

Eno uro pozneje so iz hiše žalosti v Fugnerjevi ulici odpeljali k Sv. Križu truplo mladega odvetnika dr. Adolfa Korčeta. Na pragu je opravil molitve frančiškanski provincial pater dr. Rant ob asistenci očetov frančiškanov, pokojnikovi sošolci pa so pod vodstvom dirigenta Puža zapeli veličastno »Človek, glej«. Za krsto so pogrebi ušli dolgo vrsto vencev in cvetja, a za krsto — pokojni dr. Korčeta je bil rezervni oficir in zato so ga pokopali z vsemi vojaškimi častmi — so plakaje korakali njegovi najbližji sorodniki. Med ostalim občinstvom smo opazili podžupana dr. Ravnharja, sreskega načelnika dr. Marsiča, zastopnika odvetniške zbornice dr. Krivica in dr. Fetticha, pa še lepo število pokojnikovih poklicnih tovarišev, zastopnike sodišča, pravne fakultete, Aeroputa in vojske, ki je bila zastopana po velikem številu oficirjev ljubljanske garnizije in po častni četi. Pri Sv. Krištu so se vojaki od svojega umlega tovariša poslovili s častno salvo, poslednje besede pa so izrekli zastopniki po-

kojnikovih sošolcev in raznih organizacij, v katerih se je dr. Korčeta udeleževal. Ves čas obeh pogrebov je nad pokopališčem in nad cestami, po katerih sta se pomikala mrtvaška sprevoda, krožil aeroplan ljubljanskega centra Aeroputa. Pilotiral ga je šef centra dr. Stane Rape v poslednjo počastitev padlih žrtev, nazadnje pa je Pivkovi in dr. Korčetu iz zračnih višav spustil na grob dva lepa venca. Naval občinstva k obeh pogreboma je bil tolikšen, da so policija in pa organi pokopališke uprave le z veliko težavo vzdrževali red.

V mrtvašnici pri Sv. Krištu čakata na svojo poslednjo pot samo še trupli obeh Berlinčanov, dr. Horna in gđne Bruglacherjeve. Na vprašanje, ki ga je šef našega letališča dr. Rape poslal njuntim svojcem v Berlin — brzojavil je na naslove, ki sta jih imela nemška potnika zabeležena v svojih potnih listih kot svoji stalni bivališči, obenem pa je za primer, da bi brzojavki ne bili dostavljeni, zaprosil berlinsko pošto upravo, naj jih izroči policiji — je doslej prejel odgovor samo od rodbine dr. Horna, ki je sporočila svojo željo, naj ugledega berlinskega arheologa pokopljejo v Ljubljani. Vod. stvo Aeroputa se je odločilo, da z odredbami zastra pogreba počaka še kakšen dan, dokler ne pride iz Berlina tudi sporočilo, kako naj se ukrene s truplom gđne Bruglacherjeve. Vse kaže, da bodo tudi oba berlinska ponesrečenca za ostalimi tovariši v smrti popeljali k Sv. Križu.

Pri vsej žalosti, ki se še zmerom zgrinja nad Ljubljano in nad vso deželo, pa ležala na našem aerodromu startajo dalje, lete in se vračajo in potniški promet teče, kakor da se ne bi bilo prav nič zgodilo. Takoj naslednje jutro po katastrofi so sedli v trimotorni spartana Yv-Sao, ki je že doslej na sušski progi opravil vožnje vsak tretji dan in ki je moral zdaj skočiti tudi namesto »vo. jega razbitega tovariša, poleg generalnega direktorja Aeroputa inž. Sondermajera in še nekakega Beograjčana, ki je bil priheta s komisijo še trije potniki katerih imena so vredna, da jih zabeležimo: inž. Jakob Jelih in Mirko Pešić iz Ljubljane in neki z. Riedorf iz Berlina. A vsaj tolikšnega spoštovanja kakor ti trije potniki, ki so si upali na progo, na kateri je 24 ur poprej kosila smrt, je vredna ga. Olga Ehrlichova, ki je kot prva žena takoj popoldne upala v zrak za jutro — jutraj so prav tako najavljene že štiri potniki, za popoldne pa dva — in sicer vnovič dve ženi, gđ. Nada in Marija Jaxova — da je promet v resnici zavzel že čisto normalen tek. Kot primer posebno iskrene privrženosti aviaciji in njenemu razmahu pa naj navedemo go. Gusti Pelanovo iz Ljubljane, ki je malo pred katastrofo odpotovala s svojima dvema otrokoma iz Ljubljane na morje — a se je sredi — kljub vsem strahotnim vestim, ki so se bile te dni raznesle o našem letalstvu — prav tako zletela in v družbi svojih dveh malih vrnila domov.

Inž. Sondermajer: Fatum...

Beograd, 17. julija.

Generalni direktor Aeroputa inž. Tadija Sondermajer, ki uživa veliki ugled kot aviatik in aeronavtski inženjer, je dal po svojem povratku iz Ljubljane, kamor je spremljal uradno komisijo, zastopnikom tiska zanimivo izjavo, iz katere povzemo: Kadar se pripeti kakšna takele stvar, kakor je ta nesreča pri Ljubljani, bodisi v zračnem, železniškem ali brodarjem prometu, po pravici interesira javnost in vse odgovorne činitele v zvezi nesreče iz dveh razlogov: da bi se krivci, če gre zanje, kaznovali in da se podvzamemo ukrepi, ki bodo v bodoče odstranili podobne vzroke. V sedanjem primeru in v primeru »Farmana«, ki je padel pred tremi leti, smo po najstrožji anketi ugotovili, da vzrok nesreče ne leži v nobeni pogrski, temveč v vsoti raznih okoliščin, pri katerih lahko že čisto majhni, brezpomembni vzroki po usodnem naključju privedejo do najresnejših in najtežjih rezultatov. Vse, kar so zabeležili razni dopisniki in kar izpovedujejo takozvane priče o tem, da gre za star aparat, ki ni bil več v redu, o nepravilnem delovanju motorjev, o popraviljanju motorjev v noči pred fatalnim poletom, o preobremenjenosti aeroplana itd. — vse to je skoz in skoz brez resnice. Aparat je bil po veljavnih predpisih pozorno pregledan in preizkušen pred poletom. Prejšnji dan je isti aparat kakor zmerom dotle letel brez najmanjšega defekta. Jaz sam sem pred dvema dnevnoma s pokojnim Jarošenkom na aparatu istega tipa izvršil na isti liniji Ljubljana—Sušak inšpekcijski polet in sem se osebno prepričal, da celotna organizacija na tej progi tako na zemlji, kakor v zraku, dovršeno funkcionira.

V dokumentih, ki smo jih rešili iz letala, so shranjeni stvarni dokazi o tem, da je bil aeroplan povsem v redu in da je njegova obremenitev znašala mnogo pod dovoljeno težo. Dva strokovnjaka, od katerih je bil eden predstavnik države, drugi pa predstavnik Aeroputa, sta gledala in poslušala letalo od njegovega odleta do trenutka nesreče in ugotovila sta, da je aeroplan čisto pravilno odletel, ker megle ni bila velika, in sta gledala na lastne oči, kako se je vzpel od zemlje. Prav tako sta ugotovila, da so motorji delovali povsem pravilno vse dotle, dokler aeroplan ni padel. Pri tem ne smemo pozabiti, da je letalo imelo tri motorje, a da lahko leti že samo z dvema, a vsi trije motorji so delovali čisto pravilno. Pripovedovanje nekakšnih prič in nepoučenega občinstva o ropotanju motorjev je samo dokaz, da so motorji dobro delovali. Ker vzrokov nesreče ne moremo najti v kakšni pomanjkljivosti materiala, se moramo nujno vprašati, ali ni morda bilo kakšne pogrške v pilotu samem in v njegovem pilotiranju. A proti taki domnevi govori 750.000 km, ki jih je Jarošenko preletel brez vsakega defekta.

Drži pa dejstvo, da je pilot po dekolazi zavzel kurz na desno proti Sušaku namesto na levo, kakor se to po navadi dela, kadar je megle. A 15. julija je bila megle na ljubljanskem letališču redkejša kakor kdajkoli doslej in Jarošenko je imel čisto prav, če je menil, da se lahko izogne ovinki na levo. Od tega trenutka dalje pa nastopa tisto, čemur se reče fatalnost. Kakor hitro je letalo krenilo na desno, je prišlo do nenormalnih pojavov. Od tega trenutka dalje očitno zapada v težko situacijo in gostjo megle, in to v kraju, kjer postaja zaradi bližine gričev vsaka stvar nevarna. Nekateri strokovnjaki so sprožili prav zanimivo hipotezo, da je Jarošenko postal žrtev optične iluzije, do katere pride kdaj pa kdaj, če se človek nahaja nad megle, med oblaki, v posebnih svetlobnih okoliščinah. Kakor v puščavah se takrat včasih pojavljata fata morgana, ki projektira predmete z zemlje na nekem drugem kraju, kakor se v resnici nahajajo. Ni izključeno, da je Jarošenko imel takšno fatalno iluzijo, ko se je odločil na desno, iluzijo, po kateri se mu je zdel prehod proti Sušaku svoboden in odprt. Tisti trenutek ga je zajela gosta megle, in ker je bil na relativno nizki višini, ni smel niti pomisliti na to, da bi se obrnil nazaj, temveč je s kratkim preokretom in s postopnim vzpenjanjem skušal priti kvišku, da bregove počasi preleti. V tem naporu je že skoraj uspel, zakaj višina, na kateri se je letalo zapletlo v drevje, je bila komaj 10 m pod vrhom briha. Če bi bil le še 10 sekund ostal v zraku, bi bil hrib preletel in ušel nesreči.

Prav tako hočem naglasiti, da nikakor ni res, da bi bil aeroplan z vsemi potniki vred zgorel. Zgorela so mu samo krila s krilnimi motorji, ki so se bila pri padcu polomila. Vse trup aeroplana z osrednjim motorjem je padel celih 10 m dalje in ogenj se ga ni dotaknil. Udarce pa je bil na žalost tako silovit, da je bila smrt vseh ljudi v letalu neizbežna. Nastopila je pa smrt v trenutku. Potniki brez dvoma niso imeli niti časa, da bi bili v skrbi za svoje življenje, ker se je katastrofa v hipu odigrala. Človek je dandanes v stanju, da pri izvajanju neke tipične organizacije in z uporabo vseh sredstev, ki jih nudi tehnični razvoj, zagotovi prometu neko varnost, ki mora zadovoljiti sodobnega človeka. Nismo pa na žalost niti v aviaciji niti v katerikoli drugi panogi prometa v stanju, da eliminiramo vzroke, ki so izven naše volje in izven naše zmoglosti, in zato ne moremo nuditi absolutne varnosti, kakršne pa tudi sicer nikjer ni in kakršne tudi moderni človek ne zahteva. Kljub vsem najdramatičnejšim glasovom, ki so se raznesli o tej nesreči, smo morali danes, neposredno po katastrofi, zavračati potnike, ki niso več našli prostora v prenapolnjenih letalih. Današnji človek zahteva brzino in zato v vsem avtu prevzema nase tudi riziko, samo da bi

prihranil čas, ki mu je dragocenejši od vsega drugega.

Težka nesreča, ki je pretresla vso državo, najbolj pa nas, ki nosimo odgovornost za to vejo naše nacionalne delavnosti in življenja, in ki jočemo ob izgubi naših zvestih sodelavcev in potnikov, vendarle ne bo mogla zaustaviti razvoja, ki mu danes služi ves svet.

Za 2,400.000 Din zavarovalnin

Kakor je znano, so potniki in osebe na letalih rednega zračnega prometa za primer smrti zavarovani na podlagi mednarodnih konvencij. Razlika v višini zavarovanja se, ravna po tem, ali je ponesrečen letalo vzdrževalo zvezo na mednarodnih ali samo na domačih progah. Po določilih pa-

riske konvencije iz leta 1919. znaša na mednarodnih linijah najnižje zavarovanje za osebo 375.000 Din. S kasnejšo varšavsko konvencijo pa je za domače proge določena kot najnižja zavarovalnina 100.000 Din. Družbe, ki opravljajo zračni promet, morajo razen tega zavarovati tudi svoja letala. Vsi potniki in radiotelegrafisti letala, ki je v sredo padlo pri Ljubljani, so bili zavarovani na vsote po 100.000 Din, pilot pa na 200.000 Din pri Jadranski zavarovalni družbi. Vsota, ki jo bo zavarovalnica izplačala pravnim naslednikom ponesrečenca, znaša torej 800.000 Din. Letalo YU-SAP pa je bilo zavarovano na vsoto 1.600.000 Din pri fondu za zavarovanje Aeroputa. Celotna vsota, ki jo bo treba izplačati za zavarovalnino, znaša po tem takem 2,400.000 Din. V tem pa, razume se, niso všteta še zasebna zavarovanja, ki so jih utegnili skleniti posamezni potniki in člani posadke.

Čenče, novinarji in katastrofa

Kakor smo že včeraj poudarili, se po javnosti raznaša kopa vsake vrste senzacionalnih vesti o katastrofi nad Cerkevskim borštom, ki so brez vsake stvarne osnove in služijo samo vznemirjenju duhov, ki so od strahušnega dogodka samega že itak dovolj prizadejani. Ob vseh velikih veselih in žalostnih dogodkih pripada dnevnemu časopisu nujna naloga da z objektivnim poročanjem regulira valovanje vznurčenega javnega mnenja, ki je po svojem psihološkem bistvu zmerom v tako izredni meri dostopno vsemu, kar nosi pečat senzacije in kar dviga glas po obtožbi, pa naj bo naperjena na še tako napačen naslov. Ne le govorice, ki gredo med množico od ust do ust, temveč celo vesti, ki so jih beležili nekateri domači, zlasti pa še inozemski dnevniki, so polne krivih navedb in izmišljenih detajlov, ki pa gredo na rovaš enega samega dejstva: da namreč instance, ki jim je bila od prvega trenutka poverjena preiskava v tej prežalostni zadevi, niso pokazale dovolj razumevanja za važnost dobro organizirane poročevalske službe, ki v takih težkih, kočljivih primerih edina more javnosti posredovati verno, objektivno sliko.

Da se izognemo krivim obtožbam, ki so jih sprožili človeške dostojanstva in novinarske časti nevredni nagibi, naj opozorimo samo na najznačilnejše pomote, ki smo jih utegnili zaslediti v poročilih domačega in tujega tiska. Tako so n. pr. razni jugoslovski, češki in nemški listi pisali o ponesrečenem letalu, da je na naših progah obratovalo od l. 1933. O vzroku nesreče so brez daljšega odklepanja drug za drugim pisali, da jo je zakrivila megle. O žrtvah vedo tuji listi poročati, da so njihova trupla vsa razbita in zgoznela ležala daleč naokrog raztresena po gozdu, medtem ko so jih v resnici — »Jutro« je prvo poročalo v tem smislu — šele mestni reševalci spravili iz razbite kabine povsem nedotaknjene od ognja, ki je opalil samo nekaj platenih delov letala. Morda bo kdo dejal, da takšne pomote niso bistvene važnosti. Na dlani pa je vendarle dejstvo, da so se z enako lahkoto in vnebo kakor te verzije razširjale tudi druge iz praznega zajete vesti, ki ne morejo biti ne našemu civilnemu letalstvu ne našemu prebivalstvu in državi v čast in korist. Saj so ljudje n. pr. z naslodo raznašali in poslušali govorice, kakor je n. pr. ta, da je Berlinčan dr. Horn imel s seboj okrog 70.000 mark denarja, a da pri trupu, ki so ga potegnili izpod ruševin, niso našli niti pfeniga več. Človeške duše so v resnici čudna stvar. Naj bo katastrofa še tako velika, zmerom jim je resnica sama premalo in noben razum, pa tudi nobena moralna ne more zadržati potrebe, da ne bi človek iz svoje bedne fantazije le še karkoli dodal.

Mnogo tega bi lahko izostalo, če bi bili novinarjem takoj po nesreči na smotrni način dostopni avtentični viri. Med prvimi

predstavniki prizadetih oblastev so prispeli na kraj katastrofe tudi zastopniki ljubljanskih uredništev in dopisniki nekaterih beograjskih in zagrebških listov. Lahko se reče, da se je v nesrečnem gozdu nad Spodnjo Hruščico v sredo vese dopoldan vzdrževalo kakšnih 8 novinarjev, da pristejemo še fotografe, ki so spremljali poročevalce. S težavo so si časnikarji prebili pot skozi tesno sklenjeni krog radovednih gledalcev, ki so jih domači orožniki in pa vojaki, katere je dala vojaška komanda na razpolago za pomoč, z velikim trudom držali v primerni distanci od trupel in razvalin. Čeprav je ljubljanska sekcija jugoslovenskega novinarskega združenja že svoj čas s posebnim opozorilom zaprosila svojo javnost, posebej pa se odločujoče činitele, naj ob podobnih prilikah vsakogar, ki se izdaja za časnikarja, legitimirajo — vsi organizirani novinarji nosijo s seboj sivo legitimacijo v črni usnjeni platnčici s sliko ter z žigom in podpisoma predsednika in tajnika jugoslovenskega novinarskega združenja — je tudi tokrat ta način legitimiranja povsem odrekel. Domači orožniki, a kaj šele redovi iz kasarne, ki so varovali dostop, so v svoji preprosti velikodušnosti prepuščali skoraj vsakogar, ki je le izrekel čarobno besedo »novinar« in potegnili kakršnokoli potrdilo iz žepa. Tako se je na otočku v neposredni bližini razbite letala in uradne komisije, ki so ga improvizirali zastopniki tiska, kmali nabrala pisana družina kakšnih 20, 30, morda do 50 ljudi, trgovcev, gostilničarjev, obrtnikov, študentev, športnikov in vsake vrste mladih in starih zasebnih gledalcev, ki so polagoma časnikarjem onemogočili vsako delo, pa tudi samo navzočnost na mestu. Se posebej je graje vredno, da so posamezni predstavniki oblastev, ki so bili nasprotno poročevalcem izredno rigorozni — fotoreporterjem so kar od kraja pobrali aparate — vpriči zastopnikov javnosti širokogrudno zatiskali oko, kadar je šlo za kakšne odličnejše radovedneže, in so jih pripuščali še skoraj kar h komisiji.

Posledica takšnega ravnanja je bila, da so zastopniki tiska le površno informirani odhajali s prizorišča nesreče, pa se ne moremo čuditi, da so listi raznesli toliko netočnih podrobnosti. V takšnih okoliščinah je razumljivo, da so se poročevalci radi okoristili z vsako priliko, ki se jim je nudila za kratek pomeček s preprostimi kmečkimi prebivalci izpod Golovca in tako smo doživeli, da smo lahko v vseh listih čitali brez dvoma zanimive intervjuje s Škofovo mamo, na žalost pa so prve dni — če iz vzamemo intervju našega poročevalca s šefom letališča dr. Rapetom — izostale izjave poklicanih strokovnjakov. V interesu resnice, v interesu javnega pomirjenja bi bilo, da bi poklicane instance rajši od vsega početka dale listom na razpolago ves dejanski material.

ERASMIK

TOALETNA MILA IN PREPARATI

Vaše zobe
boste obnavljali z
ERASMIK
MILOM IN PASTO
ZA ZOBE

Za ugodno
brilje uporabljajte
ERASMIK
MILO ZA
BRITJE

Pravda radi prometne nesreče v Medlogu

Celje, 17. julija

Kakor smo že svojočasno poročali, je mestna občina celjska vložila proti državnemu zakladu po svojem zastopniku g. dr. Kalanu, advokatu v Celju, tožbo, uveljavljajoč v tej tožbi, da je soodgovorna železniška uprava iz naslova krivde na nezgodi, ki se je izvršila dne 9. decembra 1931. pri Medlogu. Pri tej nezgodi je bilo 13 smrtnih primerov, dočim so bili vsi ostali potniki avtobusa več ali manj težko ranjeni.

Sodba apelacijskega sodišča v Ljubljani z dne 1. 10. 1935 je ugotovila, da odgovarja za nezgodo tudi železniška uprava in je bila ta sodba potrjena s sklepom stola sedmorice, oddelek B. v Zagrebu. Z ozirom na sklep stola sedmorice, odd. B. v Zagrebu je moralo sodišče sedaj rešiti višino odškodnine, ki jo mora plačati država mestni občini iz naslova sokrivde.

S sodbo okrožnega kot trgovskega sodišča v Ljubljani, odd. 1. je sodišče razsodilo, da je državni sklad kraljevine Jugoslavije dolžan plačati mestni občini celjski 247.727,55 Din s 5% obrestmi od 6. 12. 1934 dalje in pa polovico mesečnih rent, ki jih je mestna občina plačala v času od 1. 1. 1935 do 30. 6. 1936.

V znesku 247.727,55 Din so zapopadene poleg odškodnine tudi mesečne rente, ki so bile izplačane poškodovancem in svojem poškodovancem do 1. januarja 1935.

Kar se tiče plačila rent od 30. junija 1936 dalje, je okrožno sodišče kot trgovsko sodišče v Ljubljani v svoji sodbi izreklo, da bo moral državni sklad kraljevine Jugoslavije povrniti mestni občini celjski polovico rentnih zneskov, čim jih pač bo mestna občina celjska plačala. Na ta način je mestni občini celjski zagotovila, da bo od 30. junija 1936 dalje plačala svojem poškodovancem samo polovico rentnih zneskov, na katere je bila svojočasno mestna občina celjska od lukajšnje okrožnega sodišča v posameznih primerih obsojena, dočim bo plačala drugo polovico država oziroma državni sklad.

Izid pravde kaže, da je bilo pravno stališče občine utemeljeno in da so bila nad vse hvaljevredna prizadevanja pravnega zastopnika g. dr. Kalana in onih gospodov, ki so se z intervencijami pri upravi državnih železnic in pri ministrstvu trudili, da bi bila zadeva urejena brez pravde. Ker so pa bili vsi poskusi odbiti, je občina morala pred sodišče in je sedaj dosegla popoln uspeh.

Krvava rodbinska tragedija

Maribor, 17. julija.

Maribor ima novo krvavo senzacijo. Danes okoli pol 11. so na dvorišču Aleksandrovo ceste 51. odjeknili strelci. Ključavnice državnih železnic Ivan Ferline, star 40 let, je s samokresom ustrelil svojo 36-letno ženo Elizabeto. Takoj po krvavem dejanju je pritekel k sosedu rekoč: »Hitro po policijo in zdravnika! Zeno sem ustrelil«.

Na policiji je pozneje Ferline zatrjeval, da je hotel tudi sebe ustreliti, a da mu je orožje odreklo. Pripovedoval je o žalostnih rodbinskih razmerah. Neprestani prepri so ga, kakor je zatrjeval, naglani v obup. Splošno pa je znano, da je Ferline zelo vdan alkoholu. Tudi svoje krvavo dejanje je izvršil v vinjenosti. Zeno je prestrelil vrat in, ker je bila zadeta glavna žila, je nesrečnica naglo izkrmavela.

Elizabeta Ferlinečeva je bila nekaj tednov pri svojem 13-letnem sinu in 14-letni hčerki, ki sta na letovanju pri Poljčanah. Danes popoldne se je vrnila domov. Okrog 9. jo je na stopnicah srečala sosedka Kebričeva ter jo vprašala, zakaj je tako praznično oblečena. Ferlinečeva je dejala: »Danes grem na sodnijo, da napravim konec. Saj mi je že vse prodal« — Čez kak pol drugo uro pa je bila nesrečna žena z mrtvašnico na mestnem pokopališču. Obdukcija menda ne bo potrebna, ker je jasno, da je bila rana taka, da bi takojšnja zdravniška pomoč ne mogla preprečiti smrti.

Cestni delavci spet delajo

Zagorje, 17. julija

Včeraj se delo na cestah še ni obnovilo. Zjutraj se je v Zagorju sestal stavkovni odbor, ki je razpravljal o položaju, nastalem po okrožnici banske uprave, ki vsebuje za delavce precej hude določbe, dasi so sicer meze povečale. Odločitve se je prepustila delavstvu, ki se je popoldne zbralo v Zagorju. Delavci so prišli peš ali s kolesi v velikem številu na sestanek. Oni iz Trebeljevega so hodili sedem ur. Zbranim delavstvu se je prečitala okrožnica, ki poziva vse k delu in disciplini. Ko je eden izmed delavskih zaupnikov pojasnil ves položaj, je delavstvo soglasno izjavilo, da pojde danes 17. t. m. na vseh treh cestah (Slačnik, Kandrše in Trebeljevo) na delo. Dalje je delavstvo sklenilo, da bo novo izvoljeni delavski odbor morebitne šikanirane in podobno samo obravnaval z vodstvom, da ne bo neprimlik.

Tako se je končala 14-dnevna stavka. Izvojevan je sicer višji zaslužek, a na drugi strani so sprejeti zelo strogi disciplinski pogoji. Na mezdah je zaradi stavke izgubljenih nad 100.000 dinarjev.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!



Mesto Gornji grad je zaradi izredno ugodne lege in zdravega podnebja, kakor tudi zaradi svojih znamenitosti vredno, da si ga naši državljani kakor tudi tuji, ki prihajajo v Jugoslavijo, ogledajo in preživijo tam tudi svoj dopust in počitnice.

Mesto leži 434 m nad morjem in ima prijetno in ugodno gorsko klimo. Vedno čisti zrak in okrog mesta ležeči gozdovi dajejo življenje in zdravje. Kraj leži ob zgornji Dreti in je gospodarsko središče Zadrške doline, ki veže gornjo Savinjsko dolino preko sedla Černiva (902 m) s Kamniško Bistrico, Kamnikom in dalje z Ljubljano. Hladna severna lega in izjemnih bogata okolica napravijo kraj za priljubljeno letovišče zlasti v dnevnih poletnih vročinah.

Med znamenitostmi kraja spadajo veličastna stolnica, zidana v baročnem slogu, največja cerkev v lavantinski škofiji, v cerkvi 4 stare umetnostne slike iz 18. stoletja, delo slavnega slikarja Janeza Smida iz Kremsa. dalje v južni steni cerkve vzidanih 13 zanimivih nagrobnih kamnov, posvečenih večinoma prvim ljubljanskim škofom, in graščinsko poslopje s krasnimi

sobanami, bivšim stanovanjem ljubljanskega škofa dr. B. Jegliča.

Mesto je sedež sreskega sodišča, sreskega načelstva in davčne uprave. Vei ti uradi so v graščinskem poslopju.

Gornji grad ima na vse strani sedaj izredno ugodne prometne zveze. S Celjem železniško zvezo do postaje Šmartno ob Paki, odkoder vozi dvakrat dnevno pošt. ni avtobus in privatni avtobus. Ter letos o binkošti uvedeno izredno važno avtobusno zvezo z Ljubljano preko Černiva po 11 serpinatah s krasnim razgledom na Zadrško dolino, na Tuhijsko dolino in tja do Ljubljane. 11 gostiln v kraju skrbi za dobro in ceneno postrežbo tujcev.

Jutri v nedeljo bo prebivalstvo gornjegradskega sreča odkrilo v mestnem parku v Gornjem gradu spomenik blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Učelnitelju ob pol 15. s sodelovanjem vseh organizacij in korporacij iz sreza. Pričakovati je da pride k odkritju tudi kraljev zastopnik.

Ta pomembna in velika svečanost je gotovo najboljša pobuda za obisk lepega in zanimivega Gornjega grada.

na Mariborsko tedno. Vabimo Ptujčane, da pristopijo v podružnico kot podporni člani (članarina znaša za podporne in aktivne člane po 5 Din mesečno), da tako pripomorejo, da bo jadralno letalo, ki bo nosilo ime Ptuj, čimprej gotovo in bo lahko poletelo v prvem poletu nad Ptujem, da bo tako pričalo o volji in delu mladih ljudi. Točnejše informacije dobite v delavnici (ki je v meščanski soli) od 9. do 11. dopoldne in od 5. do 7. popoldne. Ob istem času je tudi dovoljen interesentom ogled delavnice.

J— Nad hiralnico so se spravili. Te dni je več vinjenih fantov v Muretincih z motikami poškodovano glavna vrata hiralnice in ograjo. Polomili so tudi stebre in po-

kvatili železne žice pri ograji. Orožniki so krivce izsledili.

J— Kokoši je ukradel. 33letni Sedlaček Martin brez stalnega bivališča je v Rogoznici pri nekem posestniku ukradel dve kokoši, ju v gozdu zaklal, oskubil in spravil v nahrbtnik. Nato se je peljal s kolesom proti Mariboru, kjer je nameraval kokoši prodati. Ni pa imel sreče, ker so ga pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju ustavili orožniki, mu preiskali nahrbtnik in našli plen. Sedlaček je latvino priznal.

DR. A. HOMAN
v škofji Loki
ZOPET REDNO ORDINIRA.

Obisk v vinogradih Temeniške doline Prelepa panorama z razglednika Piškovca — Prva farma breskev na Dolenjskem

V Temeniški dolini, ki se pričenja kmalu za Ljuto in so ji Bogenšperk, Vrata, Javorje in Felč v bližini mejnik, najdeš že prve znake dolenjskega kraja. Pokrajina ne kaže še nikjer izdatnih oglednih skalah, ki so med najbolj značilnimi krajskimi znaki, vendar je potok Temenica, ki je orednja os te ljubke, kake 4 km dolge doline, prista ponikalnica. Dolino, z zelenimi in zlatimi preprogami obloženo, cenijo obiskovalci zaradi prijetne lege in ljubkih naravnih motivov, ribiči zaradi bogatih revirjev, prijatelji dobre vinske kapljice pa zaradi vinogradov. Tu se začnejo prvi dolenjski vinogradi, ki se vlečejo iz Temenice proti Sv. Križu in Moravski gori ter preko Primskovega proti Novemu mestu.

Dovolite, da vam predstavim nekaj najbližjih dolenjskih vinogradov (ki jih ljubljanski in drugi izletniki že itak precej poznajo). Izvolite z menoj na Piškovec, najvišjo točko sredi tega raja, ki je le pol ure oddaljena iz doline, kamor dosepeš lahko z vlakom ali pa bencinskim vozilom.

Evo vam nekaj vinogradov: Mihelca, Stara gora, Sevnjo, Kremenjek, Vinji vrh, Obala gorica, Lačni vrh, Debeli hrib in še mnogo drugih. S Piškovca nese pogled na vse strani in stari Resnik, ki ima že 8. križ na svojih ramenih, pa še sila na delo na polje in v goro, pripoveduje o ljubki dolenjski pokrajini sredi vinogradov. Zveš mnogo novega, med drugim pripoveduje žalostno storijo o Lačnem vrhu, ki ne rodi drugega kakor vinske trte. Kmetje zamenjujejo na jesen vino za krompir, žito in druga živila. On letina, ko je neurje potolklo grozdje, stiskalnice nimajo kaj dela, sodi so prazni in na Lačnem vrhu ni le barantije, zato pa se vseli za vse leto semkaj neljubi gost — lakota...

Zvedavi pogledi segajo s Piškovca daleč v Gornji kotar, na Veliko goro med Ribnico in Kočevjem, na Lisee pri Trebnjem, do Gorjancev in dolenjskega Triglava Kuma, pa do Krma in Polzevega na drugi strani. Blizje pa so pomaknjeni Felč vrh, Gradišče, Vače in Sv. Gora, pa še nebroj drugih kra-

Roparski umor v slovenskogoriški vasi Po mukanju živine so šele ugotovili, da je bila gospo- dinja samotne kmečke hiše že pred dnevi — umorjena

Maribor, 17. julija. Prijazna in šla vas Zgornja Voličina, ki se dviga po valovitih hribovih med sadovnjaki in vinjskimi gorami pri Sv. Lenartu v Slovenskih gorah, je vsa pod groznim vtisom zavratnega roparskega umora. Včeraj jutraj je mukanje živine in kruljenje svinj v hlevu pri hiši številka 54, ki stoji popolnoma na samem, opozorilo najbližnjim sosedom, da se je gospodinja Ottiliji Kocbekovi moralo zgoditi nekaj posebnega. Večna vrata so bila zaklenjena, živina je mukala in ko so ljudje pogledali skozi okno v sobo, se jim je nudil strašen prizor: na tleh pri postelji je ležala ženska z razbito glavo in daleč okrog je bilo polno krvavih madežev.

Kakor blisk se je po Slovenskih gorah razširila pretresljiva vest, da je bila Kocbekova Ottilija umorjena s sekuro na stražen način. Kocbekova je dolga leta skupno gospodarila s svojo sestro Ivano, ki pa je letos spomladu umrla in njej zapustila svoj delež. Od sestrine smrti je Ottilija sama gospodarila.

Upravna občina Voličina je takoj obvestila o dogodku orožnike pri Sv. Rupertu v Slovenskih gorah. V Voličino je prišla tudi sodna komisija s sodnikom dr.

Ivanom Douganom in kancistom Stefanom Pernatom. Izvršila sta lokalni ogled, da doženeta okoliščine in morebiti tudi nagib zločinca dejanja. Ugotovilo se je, da so ljudje zadnjič videli Ottilijo Kocbekovo v soboto popoldne. Iz tega je sklepali, da je bil umor izvršen že v soboto zvečer ali pa v nedeljo. Le lačni živini je pripisati, da je s svojim mukanjem opozorila sosedo in se je lahko po štirih dneh odkril umor.

Morilec ni daleč. Iz vseh mogočih okoliščin sledi, da je moral domače razmere pri Kocbekovih, pa tudi hišo in slonovanjske razmere prav dobro poznati. Zanimljivo za njim ni nobenih sledov. Na pomoč pozvani daktiloskop Grobin iz Maribora pa je posnel vse mogoče sledove, n. a. podlagi katerih bo končno mogoče izslediti tudi morilca. Kolikor denarja je odnesel, nihče ne ve.

Vsi okoliški orožniki z vso vneto za sledenje krivca. Domače in okoliško ljudstvo pa je zaradi strahu dejanja silno razburjeno. Niti najstarejši ljudje daleč naokrog ne pomnijo takšnega grozodejstva v tem tako lepem in prijaznem kotičku Slovenskih gor.

Izlet se bo vršil v nedeljo 26. t. m., slavnost po bo ob 11. v bližini nove kapelice. Izletniki si izberejo poljuben čas odhoda, progo in postaje. Seveda bo potovala večina izletnikov čez Gornji grad na Radmirje, nekateri morda tudi naravnost čez Mozirje. Skupno kosilo bodo imeli v Aleksandrovi domu, potem pa se bo nudila prilika krajših izletov po Logarski dolini. Ceste so v splošnem dobre, nekatere zelo dobre.

SOKOL

Praznik viškega Sokola. Nastop bo v nedeljo 19. t. m. ob 16. na letnem telovadišču na Glinah. Vsi telovadski oddelki se marljivo urijo. Upajmo le, da bo vreme ugodno. Vse bratske edine, ki se nameravajo s telovadci in telovadkami udeležiti nastopa obveščajo društveno načelstvo, da morajo biti vsi, ki nastopijo, pri skusni, ki bo v nedeljo ob 9. na letnem telovadišču. Kdor skušnji ne bo prisostvoval, ne bo pripuščten k nastopu. Članstvo se ponovno prosi, da se udeležijo nastopa v krajih in naj bo v nedeljo točno ob pol 16. zbrano v Sokolskem domu na Viču, odkoder bo skupen odhod na telovadišče. Po javni telovadbi bo zabava ob sodelovanju godbe Sokola I. Tabor. Pridite!



Nagla smrt čakovskega profesorja

Celje, 17. julija.

Od 14. t. m. se je mudil v Celju 48-letni profesor učiteljske iz čakovca, Ante Anzulović. Danes dopoldne je bil kopal v Savinji in okrog 10. so opazili kopalni mojster Radoš, kleparski pomočnik Kralj in dijak Jelen, da mu je postalo slabo in da se utaplja. Srečno so ga rešili iz vode, a niso uspeli poizkusi, da bi ga obudili k zavesti. Odpremlili so ga v celjsko bolnišnico, kjer pa je nesrečni profesor ob 13. izdihnil.

Izlet avtomobilistov v Logarsko dolino

Ljubljana, 17. julija

Ze šesto leto se zbirajo avtomobilisti in motociklisti, člani Avtomobilskega kluba, da počastijo pod okriljem klubskega prapora svojega patrona sv. Kristofa. Zbrali so se že na Vrhu, Jezerskem vrhu, v Novem mestu, Laškem, lani v Bohinju, za leto pa so si izbrali prelepo Logarsko dolino.

Proslavljanje sv. Kristofa, združeno z izletom, ni samo intimna svečanost avtomobilistov in motociklistov, temveč tudi propaganda za naš avtomobilizem ter izraz stremeljenja za povzdigo našega domačega avtomobilskega turizma. Letošnja proslava in izlet v Logarsko dolino pa ima še poseben pomen, ker nudi avtomobilistom in motociklistom iz Celja in Savinjske doline priliko, da se pridružijo proslavi v enem najlepših predelov svoje ožje domovine. Članom ljubljanske sekcije pa bo zelo ljub, ker bodo mogli pozdraviti čim širše vrste avtomobilistov onkraj kranijske meje.



To sicer ni
postranska zadeva,
GLAVNO PA JE

NIVEA

Nivea naredi Vašo polt lepo
rjavo in deluje prijetno osve-
žujoče, če ste v vročih dnevih
zbiti in utrujeni.

Jugoslav. P. Beiersdorf
& Co., d. s. o. j., Maribor.

Gospodarstvo

Naše obveznosti in terjatve v kliringih

Stomilijonske izgube naših izvoznikov

Kliringi saldo v prometu s tujimi državami se je v letošnjem letu prav neugodno razvijal. Na eni strani nam ni uspelo bistveno zmanjšati naših izvoznih terjatev v aktivnih kliringih, če ne upoštevamo razlike, ki je nastala zaradi tečajne izgube, na drugi strani pa so letos znatno narasle naše kliringne obveznosti, in sicer v primeri s stanjem v začetku leta za skoro 200 milijonov Din. Razvoj najvažnejših pasivnih kliringov je bil od začetku leta naslednji (v milijonih Din):

	konec dec. 1935	sredi jul. 1936	razlika
Českoslovaška	156	276	+120
Francija	80	102	+22
Švica	10	37	+27
Belgija	10	25	+15
Skupaj	256	440	+184

Sam pri gornjih štirih kliringih so se od začetka leta naše obveznosti povečale za 184 milijonov in znašajo sedaj 440 milijonov. Omeniti pa je še kliringne obveznosti nasproti Poljski, ki so od začetka leta do konca marca narasle od 4 na 9 milijonov in kliringne obveznosti nasproti Rumuniji, ki so se v prvem četrtletju gibale na višini 10 milijonov. Verjetno je, da je saldo pri teh dveh kliringih do srede julija prav tako narasel, tako da moramo računati s skupnim povečanjem salda v pasivnih kliringih za 200 milijonov od začetka leta (vse računano po oficijelnih tečajih s premijo). To povečanje je nastalo v znatni meri zaradi forsiranja uvoza v pričakovanju uvozne kontrole in v zvezi z obnovitvijo zaloga tekstilnih sirovin, ki so se ob koncu lanskega leta zelo skrčile.

V pasivnih kliringih je primerjava malo težja. Saldo naših terjatev v Nemčiji je znašal lani ob koncu leta 390 milijonov Din

Plačilni promet z Nemčijo

Nemška Državna banka je te dni izdala nove predpise glede plačilnega prometa z Jugoslavijo, ki pravijo med drugim: Nemški uvoznik jugoslovenskega blaga sme svoje obveznosti poravnati le na ta način, da položi dolžni znesek v korist jugoslovenskega dobavitelja v markah pri nemški obračunski blaginji na račun »B« jugoslovenske Narodne banke, ki se glasi na marke. Vzpostredni stroški se lahko, kolikor so upoštevani v kupni ceni, poravnajo na isti način. Nakup dinarjev iz tekočega dinarskega računa nemške obračunske blaginje pri jugoslovenski Narodni banki je za plačilo jugoslovenskega blaga izključen. Predplačila za uvoz jugoslovenskega blaga se ne smejo izvršiti.

Če je kupna cena določena v dinarjih, jo je treba pretvoriti v marke, pri tem pa je za pretvoritev merodajen srednji uradni tečaj berlinske borze. Tudi če je kupna cena določena v tretji valuti, jo je sicer treba prav tako pretvoriti v marke, vendar se v tem primeru stranki lahko zedinita glede obračunskega tečaja. Za tak sporazum pa je potrebna odobritev deviznega oblastva. Če pa ne pride do sporazuma, velja za obračun v marke poslednji srednji tečaj berlinske borze. Če se glasi obveznost nemškega uvoznika na drugo valuto, nego so marke, tedaj lahko nemški uvoznik na predpisani način doplača tečajne razlike, ki so nastale pri plačilu na predpisani način. Naknadno povračilo izgube na obrestih, ki so nastale zaradi plačila na predpisani način, ni dovoljeno. Prav tako ni dovoljeno neposredno plačilo preko pošte v Jugoslavijo. Tudi ni dovoljena uporaba čekov. Uporaba menic v markah in valutnih menic brez efektivne klavzule za plačilo jugoslovenskega blaga se lahko dovoli. Protivrednost menice pa se sme nakazati v Jugoslavijo izključno na zgoraj predpisani način. Nemške banke lahko brez dovoljenja prevzamejo take menice v inkaso in banka lahko na predpisani način nakaze menično vso jugoslovenskemu meničnemu upniku. Nemška banka sme diskontirati take menice le z odobrenjem deviznega oblastva.

Gospodarske vesti

== O čem bo razpravljala tarifni odbor v Zagrebu. Kakor je bilo že napovedano, se bo tarifni odbor ob koncu tega meseca sestel v Zagrebu k nadaljevanju nedavno v Sarajevu pričetega zasedanja. Prometni minister je sedaj sklical sejo tarifnega odbora za 30. t. m. na dnevnem redu so naslednja vprašanja: 1) tarifa za prevoz žit; 2) tarifa za prevoz proizvodov lesne industrije; 3) tarifa za prevoz gradbenega materiala; 4) eventualnosti. Kakor znano, zastopa tarifni odbor stališče, da je treba gornje tarife znižati. Kakor poročajo iz Beograda, naj bi se kritje za izpadek na dohodkih v zvezi z znižanjem tarife doseglo s povečanjem tarifnih postavk za blago, čigar vrednost presega Din 15.000 pri 10 tonskem vagonu, ker tako blago lažje prenese višjo voznino.

== Avstrija izvažata kmetijske proizvode. V poslednjih letih je Avstrija s forsiranjem kmetijske produkcije dosegla, da krije sedaj razen v pšenici in koruzi lastno produkcijo vso potrebo in tudi uvoz žita se je znatno zmanjšal. Ta razvoj je šel precej v škodo avstrijske industrije, ker je v poslednjih letih zmanjšanje uvoza

in je do konca marca narasel celo na 465 milijonov (računano po oficijelnem tečaju s premijo). Sedaj pa se giblje na višini okrog 20 milijonov mark, kar predstavlja po oficijelnem tečaju 352 milijonov; ker pa se ves promet sedaj vrši v privatnem kliringu, kjer se giblje tečaj izpod 14 Din (nasproti oficijelnemu tečaju 17,60) je vrednost te terjatve v Nemčiji seveda v resnici manjša in znaša le okrog 276 milijonov Din. Kolikor gre pri tem za stare terjatve od izvoza, kjer je izvoznik računal se z oficijelnim tečajem, predstavlja ta razlika dejansko izgubo naših izvoznikov. Ta dejanska izguba se bo gibala na višini okrog 150 milijonov Din.

Slično je tudi z italijanskim kliringom. Saldo italijanskega kliringa je v prvem letošnjem četrtletju po oficijelnem tečaju s premijo sicer nazadoval od 168 na 151 milijonov Din, seveda pa tudi ta vsota ni več realna, na eni strani, ker je sedaj uveden privatni kliring, v katerem znaša tečaj lire okrog 3,20 (nasproti staremu paritetnemu tečaju okrog 3,60). Narodna banka je sicer pretežni del teh terjatev odkupila, toda že od početka po tečaju 3,10, tako da so naši izvozniki tudi tu izgubili preko 20 milijonov Din. Danes znaša saldo kliringskih terjatev v Italiji še 42 milijonov lir, kar ustreza v dinarjih po kliringnem tečaju vsoti okrog 130 milijonov. Seveda pa pri tem niso vštete višje terjatve, ki so pričeta sankcij niso bile vplačane v kliring in ki znašajo okrog 100 milijonov. Tudi pri tej vsoti bodo naši izvozniki na tečaju precej izgubili.

V aktivnem plačilnem prometu z inozemstvom je treba omeniti še Grčijo, kjer znaša naša terjatve v celoti preko 50 milijonov Din, in pa kliring s Turčijo, kjer je saldo razmeroma malenkosten in se giblje na višini nekaj nad 3 milijone Din.

== Dobave cementa za Perzijo. Splitške tvornice cementa so namreč prejele iz pomanjkanja naročil, zlasti iz inozemstva, začasno ustavile obratovanje. Sedaj poročajo, da se je položaj izboljšal. Splitške tvornice cementa so namreč prejele iz Irana (Perzije) naročilo za dobavo 60.000 ton cementa. Pričakujejo pa še večjih naročil iz drugih držav, tako da bo mogoče v kratkem obratovanje docela normalizirati.

== Zakaj ne izvažamo vina v Čoskosto vaško. Na našo notico pod gornjim naslovom, ki je bila objavljena v številki od 5. t. m., smo prejeli od Privilegirane izvozne družbe (Prizada) pojasnilo, ki pravi, da niso točne informacije, po katerih naj bi bilo treba neuspeh pripisati okolnosti, da ni bil napravljen sporazum, kako se bo vino izvozilo, odnosno da bi bil s tem v zvezi spor glede vprašanja, ali naj bi se vsi kontingenti prizadevali Prizadi, ali pa naj bi se preko določene ustanove razdelili med izvoznike. Privilegirana izvozna družba (Prizada) na msporoča, da ji sploh niso znani pogoji dotičnega kontingenta, niti uradno niti privatno, in da je reguliranje vinskega kontingenta prepuščeno drugi ustanovi, ki ni identična s Prizadom.

== Dotok zlata v Francijo. Tudi poslednji izkaz Francoske banke zaznamuje znova dotok zlata v višini 266 milijonov frankov, dočim je v zadnjem tednu znašal ta dotok 342 milijonov frankov. Zlati zaloh znaša sedaj 54.606 milijonov frankov.

== Kontingenti za uvoz v Francijo. Po poročilu, ki ga je prejelo ministrstvo za trgovino in industrijo je francoska vlada na račun rednega izvoza dovolila naši državi za tretje tromesečje oziroma za drugo polletje 1936, leta tele izvozne kontingente za poljske pridelke, les in lesne izdelke: konji za klanje 30 glav, žive ovce 3600 glav, sveže ovčje meso 67,5 stotov, slano meso 175 stotov, predelano meso, evinsko in drugo 12,5 stotov, klodase 1100 stotov, zaklana perutnina 50 stotov, jaje 250 stotov, koruza 50.000 stotov in 12.500 stotov z začasnim dovoljenjem, jabolka 1240 stotov, drugo sveže sadje 300 stotov, čežula 60 stotov, sir 200 stotov, les za drugo polletje 20.000 tona in lesni izdelki 308 stotov.

Borze

17. julija

Na ljubljanski borzi so oficijelni tečaji deviz ostali v glavnem nespremenjeni. V privatnem kliringu so se avstrijski šilingi trgovali po 8,75, dočim je bil za angloske funte zabeležen tečaj 238 denar in 338,50 blago. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,70, v angleških funtih po 238,02, za grške bone pa je bilo povpraševanje po 28,25. Nemški kliringški tečaj so se trgovali v Ljubljani po 13,86 v Beogradu po 13,7902 in v Zagrebu po 13,78 odnosno za 15. september po 13,65. Na zagrebškem elektronskem tržišču se je vojna škoda trgovala najprej po 361,50, pozneje pa po 364 (v Beogradu po 363,50 in 364). Nadalje so bili zaključki v 7% Blairovem posojilu po 72,75 in 73 ter v delnicah PAB po 232.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2963,15 — 2977,75, Berlin 1762,05 — 1765,93, Bruselj 784,54 — 789,60, Curih 1424,22 — 1431,29, London 218,09 — 220,14, New York 4311,81 — 4348,13, Pariz 288,35 — 299,79, Praga 180,61 — 181,72.

Curih, Beograd 7, Pariz 20,2475, London 15,35, New York 305,25, Bruselj 51,62,0, Milan 24,10, Madrid 41,96, Amsterdam 208,05, Berlin 123,20, Dunaj 57,60, Stockholm 79,15, Oslo 77,10, København 68,50, Praga 12,69, Varšava 57,70, Budimpešta 60,50, Atene 2,90, Bukarešta 2,50.

Elektri

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 362 — 365, 4% agrarne 47 den., 6% begl.ške 66 — 67, 7% invest. 82,50 den., 7% stabiliz. 82,75 — 83,25, 7% Drž. hip. banka 86 — 87, 7% Blair 72,75 — 73,50, 8% Blair 81 — 83,50; delnice: PAB 232 — 232,50, Trboveljska 135 den., Dubrovačka 160 — 190.

Beograd. Vojna škoda 363,50 — 364,50 (363,50 — 364), 4% agrarne 46 — 48,75, 6% begl.ške 69 — 69,25 (69), 7% invest. 83,25 — 83,75 (83,25), 7% Blair 73,50 den. (73,50), 8% Blair 82,75 den., Narodna banka 6267 den.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 17. julija. Začetni tečaji: pšenica: za julij 107, za sept. 107, za dec. 108,50; koruza: za sept. 89,50, za dec. 84 — + Winnipeg, 17. julija. Začetni tečaji: pšenica: za okt. 94, za dec. 95.

+ Novosadska blagovna borza (14. t. m.). Tendence mirna. Za pšenico veljajo Prizadove cene. Ječmen: baški in sremski novi 64 kg 79 — 81. Oves: baški, sremski in slavonski 100 — 102. Koruza: baška in banatska 101 — 103. Moka: baška, sremska slavonska in banatska »0g« in »0gg« 195 — 205; »2« 175 — 185; »3« 165 — 165; »6« 135 — 145; »7« 115 — 125; »8« 100 — 102,30. Otrobi: baški sremski in banatski 78 — 80.

+ Budimpeštanska terminska borza (17. t. m.). Koruza: za avg. 11,94 — 11,95, za sept. 11,84 — 11,86.

BOMBAZ

+ Liverpool, 16. julija. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za julij 7,12 (prejšnji dan 7,11), za dec. 6,60 (6,57).

+ New York, 16. julija. Tendence komaj stalna. Zaključni tečaji: za julij 13,30 (13,33), za dec. 12,42 (12,49).

Propast naših gozdov

Ljubljana, 17. julija.

Pod tem naslovom je izšel v beograjski »Pravdi« članek Dragoljuba Arandjelovića, ki zasluži vso pozornost. V članku stoji med drugim:

Naši gozdovi so obojeni na skorajšnjo propast. Na zadnjem zborovanju gozdarjev naše države je bilo točno prikazano stanje naših gozdov kakor tudi perspektiva bodočnosti. Slika je zelo žalostna, zlasti zaradi tega, ker je videti, da sploh ni pomoči. To, kar so naši gozdarski strokovnjaki ugotovili, opažajo tudi navadni potniki po naši državi: pustošenje po gozdovih na vseh straneh. Tudi v listih se najdejo mnogokrat popisi žalostnega položaja naših gozdov. Pred dnevi je bilo pisano, kako se nad Ilrom in Raškomo planine, nekaj pokrite s pragozdovi, pretvarjajo v goščave. Nekdaj je bilo veselo in užitek potovati skozi farske soteske in gledati na obeh straneh goste gozdove. Zdaj je opustošeno ne samo to, kar je blizu reke ali ceste, marveč je sekira zasakala daleč v gozdove ter iztrebila stoletna drevesa.

Prebivalstvo vlačil debila do železniških postaj, da zasluži nekaj grošev. Nihče ne misli na bodočnost. Nihče se ne briga, kaj bo, ko bodo po izsekanih pobočjih drveli hodočniki. Nihče tudi ne misli, da se smejo gozdovi samo racionalno, po natančnem načrtu izsekavati in da je treba izsekane dele takoj spet pogozditi. Videti je, da imajo izkoriščevalci gozdov geslo: Za nami pride lahko potop! Toliko se je že pisalo o pomenu naših gozdov za narodno gospodarstvo in narodno zdravje, da vsa tega ni treba ponavljati. Vsi uvidevajo, da ni prav, kar se dela z našimi gozdovi, vsi se zavajo hudih posledic pustošenja gozdov, nihče pa položaja ne popravlja. In celo videti je, da ni v naši moči, da bi ga popravili. Ni vlade in ni režima, ki bi uspešno zaščitil naše gozdove. Sekira ljudstva in koncesionarjev je pustošila pod vsemi režimi, pod parlamentarnimi in pod avtoritativnimi.

Zaradi tega morajo naši gozdovi propasti. Najprej so izsekali one, ki so bili blizu železnice in drugih komunikacij. Sekira pa seka naprej in uničuje tudi gozdove, katerim je bilo dolejšje prizanešeno samo zaradi pomanjkanja poti. Že so na vrsti gozdovi v Sandžaku in Črni gori in ne bo dolgo, ko se bodo tudi ta gozdna področja spremenila v kamenite pušave, kakor so se izpremenila področja po Hercegovini, Dalmaciji in Južni Srbiji, kjer so bili tudi nekaj veliki gozdovi.

CITAJTE

„LJUBLJANSKI ZVON“

600 ljudi prezira življenje

Novo angleško stratosferno letalo, s katerim bi se radi dvignili ljudje, ki jih miče smrtna nevarnost in ki bi se radi znebili teže današnjega življenja

V skrbno zaprti lopi Bristolске letalske družbe v Filtonu, ki jo po vrhu vsega straži še izbrana četa letalskih vojakov, stoji skrivnostno zračno vozilo. V nekoliko mesecih se bo dvignilo k svojemu prvemu vzletu v stratosfero. Nihče ne ve, kako bo ta stroj, ki je težji od zraka, letel v brezračnih višinah 20.000 in več metrov nad zemljo. Strokovnjaki pravijo, da se utegne tam razločiti ali pa da bo pilot izgubil zavest in vodstvo nad letalom.

Graditelj bi rad svoje delo preizkusil še neuradno, preden bi prišlo do prvega vzleta. Zato je razpisal nagrado 2000 funtov za človeka, ki bi imel pogum, da bi napravil poskusni vzlet. Opozarja na izrečno na to, da je ta poskus zvezan s smrtno nevarnostjo.

Človek bi mislil, da cenijo ljudje svoje življenje višje nego nagrado 2000 funtov sterlingov. Temu pa ni tako, kajti več nego

600 oseb iz vse Anglije se je javilo za ta poskus. Pretežna večina teh prezirljivcev življenja pa seveda ne pride v poštev, ker jih devet desetih še nikoli ni vodila letala. Navzlic temu so se javili in moledujejo, da bi jih bristolška družba upoštevala. Neki škotski drvar pravi, da je pripravljen svoje življenje prodati že za 100 funtov. Za to vsoto naj mu priredijo sijajen pogreb, po pogrebu pa naj dobe njegovi poklicni tovariši še sijajnejši obed. Neka šivilja iz Lincoln piše: »Amy Mollisonova je bila nekoč tudi neznana. Morda je to moja velika šansa. Če obstoji samo 50-odstotna možnost, da preživim poskus tedaj ga hočem tvegati.« 20-leten študent, ki je padel pri zadnjih izpitih, bi na ta način rad popravil svojo smolo in bi rad dobil sredstva, da bi si v Kanadi kupil farmo. Mnogi brezposelni se potegujejo za polet z utemeljitvijo, da njihovo živ-

ljenje itak ne velja dosti in da je z 2000 funti daleč preplačano. Želijo si, da bi bil denar njihovim družinam v korist.

Kakor znano je prejel tudi prof. Piccard številne ponudbe, ko je iskal sopotnika za svoj novi vzlet v stratosfero, ki bi mu ta vzlet seveda finansiral. Toda pustolovščina in še nagrada po vrhu mičeta človeka še bolj. Seveda pa se britsko letalsko ministrstvo že vnaprej odpoveduje interesom, ki življenje prezirajo in nimajo kvalifikacije za takšen poskus. Saj ne gre za to, da bi se pri tem vzletu kakšen človek ubil, temveč za to, da vzlet, kolikor je sploh mogoče, uspe—uspejal pa bo naravno le pod vodstvom letalskega strokovnjaka. Zato bodo izbrali novemu stratosfernemu letalu pilota izmed dvanajstih vojaških letalcev, ki so se isto tako javili za to pustolovščino.

Vse je že bilo

Novo „iznajdbe“, ki so jih poznali že pred tisočletji

Avstralski ovčerejci so si izmislili posebno metodo, da bi svojim ovцам ohranili čisto volno. Ovce, ki žive tam vse svoje življenje na prostem, se sčasoma z vso umazanijo in prahom tako zamažejo, da ne postane njihova volna lepa in bela. Zato jih umivajo. Takšna volna ne doseže prave cene. Praktični ljudje, ki bi radi več zaslužili, so si omislili zato za ovce posebne »jopiče«, ki varujejo volno na živalih, da ostane lepo bela, mehka in sijajna. V Sydneyu se je razvila celo industrija, ki rejcem dobavlja samo takšne jopiče. Doslej je v Južni Avstraliji že 50.000 ovce, ki so sialno tako oblečene.

Neki angleški arheolog, ki je o tem slišal, pa pravi, da ni ta izum nič novega. Poznali so ga stari Grki že pred tremi tisočletji. Ti Grki so namreč iz čred izbirali živali, ki naj bi dajale volno za oblačila gospodarjem, pa so jih vtikali v istotake jopiče, da je ostala živalim volna lepo čista in bela.

Eden izmed modernih izumov, ki tudi ni nov, je nedrobljivo upogljivo steklo, ki so

ga pa Rimljani poznali že pred 1900 leti. Izročilo veli, da je moral izumitelj tega stekla priti pred cesarja Tiberija. Prišel je s steklenico iz nedrobljivega stekla, pa je udrihal s kladivom po njej, ne da bi se razbila, ter jo je stiskal v vse mogoče oblike. »Odslekajte mu glavo«, je vzkliknil Tiberij nenadno. »Takšno steklo bi napravilo vse zlato nič vredno in v rimskem cesarstvu imamo toliko zlatih posod, da bi nas ta človek lahko vse uničil.« Tako so mu oddrobili glavo in bogati Rimljani so si oddahnili. Moderni izumitelj nedrobljivega stekla je bil srečnejši. Postal je milijonar.

Poljski sportnik prvak Anglije

Na mednarodnih lahkoatletskih tekmah za prvenstvo Anglije v Londonu je v teku na šest milj zmagal poljski tekač Noji, ki je to razdaljo (9660 m) pretekel v 29 minutah in 43,4 sekunde. Ta rezultat je za 8 sekund boljši nego dosedanj angleški rekord. S to zmago je Noji dosegel prvenstvo in pokal Anglije.

S proslave narodnega praznika v Parizu



Motorizirani oddelki francoske armade defilirajo na trgu mimo Velike palače pred predsednikom republike. Zgoraj prva vrsta zračne eskadrile

Rumena in plava kuhinjska sol

Vmesni člen med navadno kuhinjsko in plavo soljo

V solnih rudnikih nalete pogostoma na kose soli prekrasne modre barve. Te barve si niso mogli razložiti, kajti upravičevala je ni nobena kemična primes, dokler ni pred več nego tridesetimi leti izumitelj ultramikroskopa, prof. Siedentopf, izrazil domneve, da utegne izvirati ta barva od radioaktivnih vplivov na sol. Nadaljnje raziskave so našle nekaj podpor za to domnevo, proti njej pa je govorilo dejstvo, da postane z radioaktivnimi žarki umetno obsevana sol rumena, modra pa šele tedaj, če so jo obravnavali še dalje s segrevanjem. stiskanjem in osvetljevanjem.

Rumene soli pa v naravi niso nikoli opa-

zili. Šele pred kratkim je inženjer solnega rudnika v Hallu na Tirolskem Schausberger odkril rumeno kuhinjsko sol, ki je kazala vse lastnosti z radijevimi žarki umetno rumeno pobarvane soli. Tako tudi ta naravna sol kakor umetno prebarvana v svetlobi ne ohrani svoje barve, če jo v temi segrejejo, se prične svetiti itd. Raziskovalci so menili, da je naravna rumena sol vmesni člen med navadno kuhinjsko soljo in modro. V Hallu so dobili tu pa tam obe vrsti barvane soli skupaj. Narava je tu v teku geoloških dob registrirala dogajanja, ki bodo gotovo še pomagala razjasniti skrivnost barvane soli.

Šola za zakonske kandidate

V tej šoli se obravnavajo zadeve, na katerimi se krhajo zakoni

V Pragi so pravkar otvorili prvo uradno šolo za ženitvene kandidate. Osnovala jo je referentna uredniške listnice velikega ženskega vestnika. Pripravljati hoče mlade ljudi od 16. leta dalje za zakonski stan.

Voditeljica te šole, ki se lahko že od vsega početka pohvali z velikim številom obiskovalcev, meni, da je večine skrbi in žalosti v zakonskem življenju krivo neznanje zakonskih drugih. Zato je učni red v tej šoli zelo mnogovrsten. Tako obsega pravni pouk glede poročnih obljub in zahtev po odškodnini, pouk o ločitvenih razlogih in splošni pouk o zakonskem pravu, o katerem ima le malo ženitvenih kandidatov in kandidatke nekaj pojma.

A tudi praksa v učenem redu ne zaostaja. Ženske se tu nauče, kako je zvezati možko

kravato, kako se spravi dobro kosilo na mizo in podobne stvari, a tudi moški se uče malo kuhe, šivanja gumbov in drugih zadev za primer, da bi jim žene kdaj ne mogle opravljati gospodinjinskih poslov. V šoli uče tudi negovanje dojenčkov, umetnost, kako se s cenenimi pripomočki lahko lepo opremi stanovanje in kako je treba sploh z majhnimi denarnimi sredstvi dobro gospodariti.

Naposled se obravnavajo tam tudi težja, čustvena vprašanja, kakor: »Ali smem pustiti svojega moža, da obiskuje stalno onizje?« — »Kako je preprečiti preveliko poželje po razkošnih oblekah pri ženskah?« — »Kako naj se poravnava spor?« — »Kako se obvaruje krivične ljubosumnosti?« — »Kako ravnaj s svojo taščo?« itd.

Kriminal zaradi smrti

Nur Jasri, bagdaski Krez s 47 otroki

V Bagdadu je umrl Nur Jasri, eden najbogatejših posestnikov Mezopotamije. Mož je bil poročen z več ženami, ki so mu dale 22 sinov in 25 hčera. Njegovega pogreba so se hoteli udeležiti vsi njegovi otroci in veliko število vnukov. Med otroki pa je še v hiši, v kateri je ležal mrtvi oče, nastal preprič zavoljo dediščine, ki se je končal s pretepom. Vsi poskusi prijateljev in sorodnikov, da bi prepričajo se sinove pomiriti, so bili zaman. Stvar se je stopnje-

Korupcijska afera na Poljskem

Aretacija žene predstavnika apelacijskega sodišča, ki je oddajala sodniška mesta, imenovala notarje ter intervenirala v procesih za visoko podkupnino

Poljska javnost veliko razpravlja o izredni aferi, o kateri tisk sprva ni smel poročati. V Tarnovu so aretirali ženo predsednika krakovskega apelacijskega sodišča Vando Parylewiczevo, sestro pred dvema letoma tragično preminulega notranjega ministra Pierackega. Istočasno so dr. Parylewicza upokojili. Navzlic cenzuri so v javnost prišle mnoge podrobnosti o aferi, ki je dala povod za te ukrepe.

Aretirana žena predsednika apelacijskega sodišča je za visoke podkupnine oddajala sodniška mesta, skrbela za imenovanja notarjev in intervenirala v raznih procesih v prilog osebam, ki so ji dajale denar. Ko so prišli njenim dejanjem na sled, je sku-

šala simulirati duševno bolezen in je odšla v neki sanatorij, kjer so jo pa prijeli.

S tem v zvezi se bavijo opozicijski listi tudi z osebo dr. Parylewicza in poročajo, da je bil dolga leta skromen sodnik v majhnem kraju, dokler ni njegov svak Pieracki postal minister. Odtlej je naglo napredoval. Pri zadnjih parlamentarnih volitvah je dal aretirati voditelje opozicijskih strank in jih je spravil v kazenate v Brestu. Ko je postal predsednik apelacijskega sodišča je vsa sodniška mesta zasedel s svojimi ljudmi. Veljal je že za bodočega pravosodnega ministra. Smrt Pierackega je njegovi sijajni karieri napravila konec, sedaj pa so ga afere njegove žene sploh spravile s površja.

Najvišji svetilnik južne Afrike

V začetku letošnje jeseni bo začel poslovati najvišji morski svetilnik Južne Afrike. Ta svetilnik stoji na rtu Columbine. Izžareval bo svetlobo 9.500.000 sveč, ki jo bodo ladje opazile že na razdaljo 24 morskih milj. Dosedanji največji južnoafriški svetilnik je imel komaj tretjino te svetlobnosti.

Hubermanove gosli

Iz Lvova poročajo, da so pri nekem tamkajšnjem prodajalcu ukradenih stvari odkrili Stradivarijeve gosli. Policija meni, da bi utegnile biti to iste gosli, ki so jih slavnemu violinskemu virtuozu Bronislavu Hubermanu ukradli pri nekem koncertu v New Yorku.

Pijanec v bakteriološkem laboratoriju

Pijan angleški mornar je vdrl te dni v bakteriološki zavod pristaniške uprave v Aleksandriji in razbil vse, kar mu je prišlo pod roke. Med drugim je raztrgal tudi nekaj steklenih posod s kulturami bacilov kolere.

To dejanje je prisililo oblasti, da so odredile vsakovrstne varnostne ukrepe. 300 oseb, ki so prišle v dotik s pijanim mornarjem, so takoj cepili proti koleri, med njimi nameščence laboratorija, britske in egiptске policijske uradnike ter del posadke križarke »London«. Neki uradnik zdravstvenega ministrstva je sicer izjavil, da bacili kolere v prostosti poginejo, vendar pa so poskrbeli za vse varnostne ukrepe. Če se v določenem času ne pojavi noben primer obolenja za kolero, bo stvar zaspala sama od sebe, v drugačnem primeru bodo izvršili splošno cepitev aleksandrijskega prebivalstva. Toda srboriti mornar se bo v vsakem primeru za svoje dejanje grenko kesal.

Ovratnice za šahovske mojstre

Herforshireski šahovski klub, eden najboljših na Angleskem, je naročil vrsto ovratnic, ki jih bodo smeli nositi samo šahovski mojstri. Samo štirje člani tega kluba spadajo med takšne mojstre. Vzorec za to kravato so patentirali. Na enobravnem ozadju ima naslikane majhne šahovnice.

Ločitve v Rusiji

Neka moskovska statistika pravi, da se je od 100 zakonskih parov v Moskvi l. 1934, ločilo 37. Ta odstotek se je lansko leto še povečal, tako da se je od 100 parov ločilo 38. V maju letošnjega leta je število ločitev doseglo celo že skoraj 50 odstotkov, kajti od 4381 zakonskih parov se jih je ločilo nič manj nego 2040.

Posebno hudo je, da se oblasti po ločitvah ne brigajo mnogo za otroke. Splošno velja, da se moški kmalu po ločitvi odtegnejo svojim alimentacijskim dolžnostim, to velja gotovo za več nego 50 odstotkov vseh primor ločitev.

Pod temi pogoji ni nič čudnega, da število otrok, za katere ne skrbi nihče, od leta do leta narašča, in da se je odločila sovjetska vlada za stroge ukrepe, ki naj zajezijo ločitveno manijo.

A NEKDOTA

Johanna Straussa je obiskovalo vedno mnogo »violinskih virtuozov«, ki bi radi slišali njegovo odbo o njihovi »umetnosti«. Mojster je zavaljo tega zelo trpel, ker se v svoji dobrodušnosti vsiljivcem ni znal ubraniti. Nekega dne pa, ko je spet prišel mladenič, ki je po goslih škripal na vse predele, je Strauss vendarle pošla potrpežljivost in je dejal: »Veste kaj, mladi mož, violina ni hvalažen instrument. Naučite se rajši pihanja na rog zoper meglo. Tako boste lahko vsaj ljudem reševali življenja.«

VSAK DAN ENA



»Kaj hočete od mene?«

»Jaz - jaz - jaz — sem vendar — vaš zagovornik!«

(»Tidens Tegne«)

Nekaj varšavske statistike

V letošnjem juniju je poskusilo v Varšavi 100 oseb samonorm, v 32 primerih je samonorm uspel. Kriminalna kronika beleži 8 umorov, v Visli je utonilo 34 oseb, za zastrupitvijo s svetilnim plinom so umrle 4 osebe, cestna železnica je do smrti povzročila 3 osebe, 31 jih je poškodovala, avtomobili so zabilevali 1 človeško življenje in 36 ranjenih, železnice 1 življenje in 5 ranjenih. Skupaj je v juniju v poljski prestolnici umrlo 55 oseb nenaravne smrti.

INSERIRAJTE V „JUTRO“!

Ali ste že naročili

na ponedeljsko „Jutro“

ZANE GREY:

BETTY ZANE

Zgodovinski roman iz ameriške revolucije

»Ne zamerite. Duh mi je zablodil. Mislim sem na svojo mater. Nekaj je v vas, kar me spominja nanjo. Kaj je, ne vem; morda ta drobna posebnost, kako zavijate ustnice, kadar se obotavljate ali zamisljeno pomolčite.«

»Pripovedujte mi o svoji materi,« je rekla Betty, videč njegovo mehko razpoloženje.

»Zelo lepa je bila in prav tako dobra kakor lepa. Nobenih skrbi nisem poznal, dokler mi ni oče umrl. Nato se je drugi poročila, in ker se z očim nisva razumela, sem pobegnil z doma. Štiri leta že nisem bil več v Virginiji.«

»Ali vas ne zgrabi časih domotožje.«

»Seveda me. V Fortu Pittu se me je kdaj pa kdaj hotela strašna otožnost, ki je trajala po nekaj dni. Nekaj časa sem se čutil tukaj v Fortu Henryju bolj zadovoljnega. A bojim se, da me bo stara nemirna mrljica spet obsila. Z vami lahko odkrito govorim, ker vem, da me razumete in da se smem zanesati na vaše sočutje. Oče me je hotel storiti pridigarja. Poslal me je v bogoslovno semenišče v Princetown, kjer sem dve leti poizkušal študirati. Potem je oče umrl, in jaz sem šel domov in sem se ukvarjal z vsem, kar je bilo, dokler se ni mati spet omožila. Tako je nastal zame nov položaj. Pobegnil

sem in živel od tistih dob kot potnik brez miru. Čutilim, da nisem lenih in da me delo ne plaši, a zdaj je tega že pet let, jaz pa nimam še ničesar pokazati. Pogum me zapušča. Morda je to napak od mene, a povejte mi, kako naj storim, da bo drugače. Nisem tak stoik kakor lovec Wetzel, niti ne modrijan kakor vaš brat. Ne morem bi se zadovoljiti s tem, da bi sedel na pragu, kadil pipo in gledal, kako raste pšenica. In to graničarsko življenje, ki ga obdajajo neznane nevarnosti, me tudi mika. In mam, obenem me pa straši s slutnjo, da bom tu postal žrtev indijanske svinčene ali indijanskega kopja in legel v grob, ki si ga ne bo nihče zapomnil.«

Dolg molk je nastal med njima. Alfred je govoril zelo mirno, toda v njegovih besedah je bila rahla grenkoba, ki je navdala Betko z žalostjo. Privraket je opazila v njegovih očeh sence gorja. Gledala je v stran, po dolini, ne da bi videla rjavozlate griče pred višnjevim nebom ali lepoto reke, ki jo je zahajajoče solnce polivalo z rdečastim svitom. Spremljevalčeve besede so se bile dotaknile neznane strune v njenem srcu. Ko se je spet obrnila k njemu, da bi mu odgovorila, ji je sijala v očeh prelepa luč — luč, kakršna ne sveti ne na rgorju ne na kopnem — upanje žene.

»Mr. Clarke,« je rekla, in glas ji je bil tih in mehak. »Samo dekle sem, a predobro vas razumem. Nesrečni ste. Izkušate premagati svoje razpoloženje. Kdo ve, kaj se bo zgodilo s to malo naselbino? Morda jo bodo divjaki izbrisali s površja zemlje, morda bo zrasla v velikansko mesto. Mora se ukloniti svoji usodi. In tako morate tudi vi, tako

moramo vsi spoznati možnosti, ki nam jih ponuja usoda. Zdaj ste tu; poiščite si delo, ki ga boste veselili in vestno opravljali, in prepustite vse prihodnosti. Da, še nekaj naj vam rečem — pa nikar ne bodite užaljeni — varujte se brezdelja in pijače. To dvoje je prav toksična, da, še večja nevarnost kakor Indijanci.«

»Če vi ukažete, Miss Zanova, naj ne pijem, se nikoli več ne dotaknem kaplje žganja,« je resno rekel Alfred.

»Nimam pravice, da bi ukazovala,« je rekla Betty in rahlo zardela. »Pozabila pa te obljube ne bom, in morda se pride dan, ko ponovim svojo prošnjo.«

Strme je gledal dekle ob svoji strani. Večino svojega življenja je bil prebil med omikanimi, izobraženimi ljudmi; tudi med zagodniki je bil preživel nekaj let; a v zvezi s tem izkušnjam si je moral priznati, da mu je to dekle razodetje. Jahala je kakor indijanski vojščak, streljala kakor lovec; pripovedovali so mu bili, da je v teku skoraj takisto umna kakor njeni bratje. Strahu očividno ni poznala, saj je bil pravkar videl zgled njenega poguma. Majhno junaštvo, ki je bilo celó za njegovo zbrano preizkušnjo; in vrhu vsega tega je bila vedro, srečno bitje, obdarjeno z vsemi blažimi dražestmi svojih sestri in s tistim prelestnim ženske nežnosti in prefinjenosti, ki na moške močnejše vpliva od vseh drugih darov.

»Ali niste Mr. Millerja že prepoznali, preden ste prišli iz Forta Pitta k nam?« je Betty v zadregu pretrgala njegovo molčečo premišljevanje.

»Zakaj vprašate?«

»Mislim, da je omenil nekaj takega.«

»In kaj je še rekel?«

»Nu — Mr. Clarke — ne spominjam se več.«

»Razumem,« je rekel Alfred, in obraz se mu je zmračil. »Pripovedoval je čenče o meni. Poznal sem ga v Fortu Pittu, in sprla sva se. Pustiva to reč. Kdo ve, ali je Wetzel dobil purana? Videti je bilo, da hoče Alfred obrniti pogovor drugam.«

»Pozno postaja,« je rekla Betty. »Sense se dajšajo. In vi ste otožni, prijatelj. Pojdiva.«

Alfred je pokimal. »Saj veste, da jutri odrinem iz trdnjave. Nerač odhajam. In morda sem bil danes zato tako slab družabnik. Zle slutnje imam.«

»Žal mi je, da morate iti,« je s pobešenimi očmi zamrmrala Betty.

»Res, res?« Alfred se je nagnil naprej. »Podjetje je, kakor veste, zelo nevarno. Ali bi vam bilo žal, če se ne bi več vrnil?«

Vzdignila je oči, in njiu pogleda sta se ujela. Ošabno je bila vzravnila glavo, kakor da bi dvomila o Alfredovi pravici, da tako govori; ko je pa videla nemo prošnjo v njegovih očeh, ji je zalila lice topla rdečica.

»Da, žal bi mi bilo,« je resno dejala. In nato, po kratkem obotavljanju: »Zdaj morate zaneseti kanu okoli slapa, potem pa lahko veslava nazaj do steze, po kateri sva prišla.«

Ko sta se približala hiši, sta zagledala polkovnika Zana, ki je stal pred vrati in govoril z Wetzelom. Videla sta, da je bil polkovnikov obraz blede in prepadel, lovčev obraz pa čemer in mračen.

»Ali ste dobili mojega purana, Lew?« je po kratkem obotavljanju vprašal Betty; nenačen, brezimen strah ji je prešinil prsi.

Radijska patrolja — Roman o slikah.

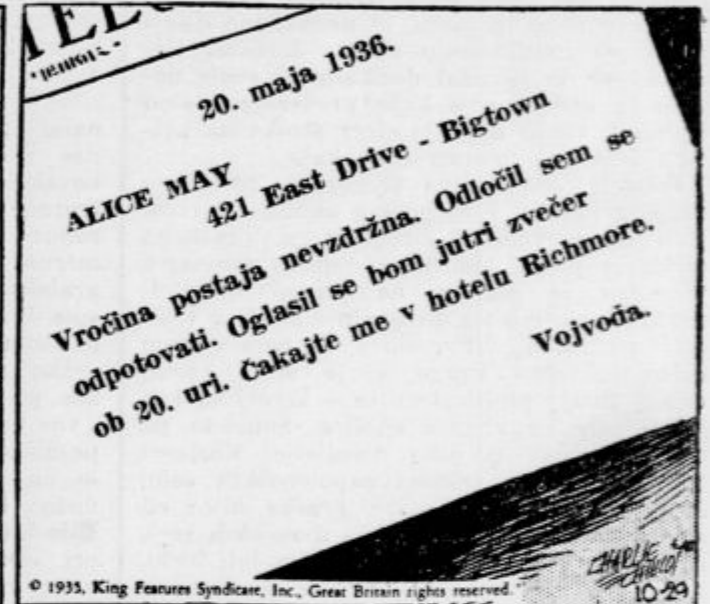
32.

Copyright »Pantheon« & »Jutro«.

□□□□□□□□

Vojvoda se je odpravil k obedu. Tomy pa je medtem stekel na brzojavni urad in prosil uradnico naj mu pokaže vsebino vojvodove brzojavke, češ, da jo mora popraviti.

□□□□□□□□



CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo eni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisil in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! La, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— y znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vplosati v pismo obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana števil. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičočna se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Kampa, kam?

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Danes vsi na vrt restavracije Zvezda. Tam se dobi pečen pršiček in janiček, sveži čevapčiči in rajčiči. Liter vina samo 30 Din. Godba. 16439-18

V nedeljo

na Tomačevo v ponedeljek na krofo. — V gostilni Novak se vrši veselica. — Vabi Gorjane. 16403-18

Letovišča

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dom Juc. obrtnikov gorsko letovišče Govejek nad Medvodami. Penzija 25-35 Din dnevno. Pojavila Muc, Gradisce 33. 16381-38

G. Th. Rotman:

Miha Klapouh in njegovi prijatelji



87

Muki je znal stati tako na sprednjih kakor na zadnjih nogah in je bil res v vsakem oziru pridobitev za našo družino, ne glede na to, da sta se zdaj lahko slikar in Tom časih odpočila. In tako so nekega dne priredili predstavo na trgu lepega mesteca Grenadina de los Hidalgos.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Frizerko tudi majšo moč, sprejme v stalno nameščenje salon »ELA«, Ljubljana, Gajeva ul. 6. Ponudbe osebno ali pisмено. 16324-1

Dekle

kot pomoč v mekarni in za raznašanje mleka, dobi službo. Plača Din 300 z vso oskrbo. Posel je lahek. — Mlekarna Sušek Prestolonaslednika šetaliste 1. 16409-1

Pisarniško moč

majšo, event. absolutno obrtno šolo, sprejemam za kovinski obrat. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kovinski obrat«. 16385-1

Kuharico

potrebno je žandarmerijska stanica v Rogški Slatini. Prednost imajo one, ki so služile na žand. postajah. Starost od 35 let. Nastop 1. avgusta. Plača po dogovoru. 16334-1

Hotelsko sobarico

iščem za takoj. V poštev prihajajo solidne s kvevijo. Mesto stalno. Ponudbe pod »Sobarica« na ogl. odd. Jutra. 16355-1

Nadnatakarico

iščem za takoj. V poštev prihajajo sposobne s kvevijo. Mesto stalno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sposobna natakarkica«. 16356-1

Službe išče

Vaska beseda 60 par; davok 3 Din, za dajanje naslova 5 Din, najmanjši znesek 12 Din.

Natakarica

stara 34 let, išče službo v boljši gostilni ali restavraciji. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na podružnico Jutra v Mariboru pod šifro »Pridna in poštena«. 16342-2

Vrtnar

z dobriimi pripravi, vajen samostojnega vrtnarstva, — ki je pravkar odslužil vojaški rok, išče primerne službe. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vrtnar«. 16325-2

Potniki

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kot sopotnik

želim prisesti potniku z avtom za dravsko bonovino. Mala kolekija, hitro delo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Avto-dravsko«. 16329-5

Prodaj

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Čohn

nov, dvosedezni prodajni potni. Brečič Lovro, mizar, Vrhnika. 16345-6

Berlin - Hamburg

vpletilo prodaj Trček Cerkovska c. 70. 16372-6

Pridelki

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Malin

5-10.000 kg gorskih napredaj. Cenj. odjemalci naj se zglašajo z navedbo cene na zastopnika: Franc Siksa, Nasarje p. Mozirje. 16351-33

Čebulo

nov, dobavljiva promptno Jos. Lah, Osluševci pri Ptuj. 16308-33

Glasbila

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Klavir

dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16308-36

Pohištvo

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kompletna spalnica

bela, zaradi odstopanja takoj zelo ugodno naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16326-12

Živali

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Srna

z dvema letojazima mladima naprodaj. Cnomelj št. 392. 16326-27

Stroji

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šnur-tamburir

mašino, staro, dobro ohranjeno, — kupim. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stroje«. 16376-29

Pisalni stroj

Ideal, novejši model, prav dobro ohranjen, prodam za Din 1800. — Mavčič Josip, Emonsa cesta 104. 16331-39

Kolesa

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa

rabljena, v veliki izbiri po neverjetno nizkih cenah na prodaj pri »PROMET« (nasproji križanske cerkve). 16355-11

Kolesa

ponikljana in pokromana, zaradi direktne uvoza iz Nemčije naprodaj po neverjetno nizkih cenah. — NOVA TRGOVINA, Tyrseva 38. 16343-41

Auto, moto

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Indian policei skaut

motorno kolo, v brezhibnem stanju, prodam. Vzemem knjižice Mestne hranilnice. Moribor ali zamenjam z vino. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16302-30

Kupim

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zeis-trieler

7-8 kratno povečavo kupim. Ponudbe z oznako cen na ogl. odd. Jutra pod »Daljnogled«. 16205-7

Kapital

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Bančno kom. zavod

Maribor, Aleksandrova 40. Izvaja najboljše nakup in prodajo gotovine. Za odgovor Din 3 znamk 191.16

Hranilne knjižice

vseh, tudi podeželskih de-narjih zavodov, kupujem po najvišji ceni in izplačam takoj v gotovini. Izposojnem posojilo na hranilne knjižice. ALOJZIJ PLANINSEK, ag. za bančne in kreditne posle, Beethovnova ul. 14/1. Telefon 35-30. Znamke za odgovor. 16344-16

Dražbe

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Na javni dražbi

v soboto dne 18. VII. 1936 ob 15. uri bodo v skladišču ABC, Ljubljana VII, Medvedova 8 prodane v veliki količini najrazličnejše pisarniške potrebščine, kakor pisalni stroji, miške, omare, traki za pisalne stroje, karboni, papir, peresa, svietniki, razna ornila itd. 16356-33

Med mestom

in deželo posreduje Jutrov mali oglasnik

Med mestom

in deželo posreduje Jutrov mali oglasnik

Med mestom

in deželo posreduje Jutrov mali oglasnik

Lokali

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Uspevaajočo gostilno

stvaroznato, trgovino, oboje z lepim donosom in hišo na izletni točki Ljubljane, prodam. Cena 600.000 Din, dolno intalacija. Ponudbe pod »Tudi vložne knjižice« na ogl. odd. Jutra. 16278-16

Posest

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Novo hišo

krasno, z ograjenim vrtom, v Ljubljani, poceni prodam proti gotovini za 120.000 Din. Vojvode se: »Trisnojna ulica št. 5, v gostilni. 16338-30

Novozidana hiša

62.000, hipoteka 34.000, mesečni donos 900 Din, dve do stiri sobe, v lepem, mirnem industrijskem predmestju Maribora, tudi za obrt, naprodaj. Poizvedeti: Pobrežje, Gosposvetska 56. 16339-30

Stanovanja

Trisobno stanovanje udobno, iscem za novembra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trisobno stanovanje«. 16338-31

2-sobno stanovanje

v okolici Ljubljane, iscem mirna stranka. Prednost soverna in vzhodna okolica. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dražba«. 16317-31a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Veliko zračno sobo

s posebnimi vzhodom, oddam v najem na Mirju. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16314-31

Sobo

s posebnimi vzhodom, oddam. Vesnjakova 7, prihl. levo. 16330-33

Informacije

Beseda 1 Din, davok 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Preklie

Od danes naprej nisem plačnik za svojo keno. — Stanič Fanio. Puško St. 818. 16413-31

Izgubljeno

100 Din nagrade dobi tisti ki prinese kovček, ki ga je izgubil neki gospod iz Tekstilne tovarne d. d. Varaždin (Tivar) dne 16. t. m. na poti iz Varaždina do Ptuja. Kovček je treba oddati v prodajalni Tivar oblek v Ptuj. 16348-38

SATOR

za 3 osebe Din 630.— dobavi

Kolb & Predalič

Ljubljana, Kongresni trg 4.

Nevarni dnevi

prihajajo za Vaše lase. Teme je zaradi vročine vlažno in zato se lahko prijemlje prah. Dnevno pranje glave s SORELO najboljše štiti pred škodljivim delovanjem in preprečuje tvorjenje prhljaja in izpadanje las.

Lorela

Dobiva se v vseh strokovnih trgovinah po ceni 7.—, 12.— in 25.— Din.

Trgovski zastopnik

dobro uveden, prevzame za Dravsko ban. PRIMERNO ZASTOPSTVO prvotnih engrosistov ali tvornic proti proviziji ali fiksnim plačam, za manufakturno, galanterijo, usnje ali slično. Ponudbe je poslati na ogl. oddelk Jutra pod šifro »Takoj št. 44c.